

Prenumerata:

Rocznie rs. 9, półrocznie rs. 4 k. 50, kwartalnie rs. 2 k. 25, miesięcznie kop. 75.
Za dwukrotne odnośnienie do domu dopłaca się miesięcznie kop. 5.

Na prowincji i w Cesarstwie: koszt przesyłki pocztowej podane są w nagłówku numeru porannego.

Za granicą (z przesyłką jednorazową) miesięcznie rs. 1 k. 50. Oddzielna przedpłata na jedno tylko wydanie *Kurjera* ani w Warszawie ani na prowincji przyjmowaną być nie może.

Numer pojedynczy kop. 5.

KURIER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęcone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY TRZECI.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godz. 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-ej rano do 1-ej w południe.

Ogłoszenia

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz pierwszy raz 10 k., każdy następny raz 8 k.

Małe ogłoszenia: za jeden wiersz pierwszy raz 2 kop., każdy następny raz 1 1/2 kop.

Przewodnik adresowy: za 1 wiersz rocznie rs. 30. Ogłoszenia do „Przewodnika” przyjmują wyłącznie Biuro Ogłoszeń Pajchmana i Frenclera, ulica Senatorska nr 18.

— W nadchodzącą sobotę obchodzona jest w kościele katolickim uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny, w dniu przeto jutrzejszym pierwsze nieszpory rozpoczną nabożeństwa odpustowe w niektórych kościołach odbyć się mające, a mianowicie:

odpusty całotygodniowe w kościołach:

św. Anny (po-bernardyńskim), gdzie takowy poświadczeniem lat poprzednich odprawiać się będzie, mianowicie zaś w sam dzień uroczystości, to jest w sobotę, sumę celebrować będzie najdostojniejszy arcybiskup, a po sumie, o godzinie 1-ej, rozpoczyna się uroczystość bierzmowania:

św. Antoniego (po-reformackim);

św. Ducha (po-paulińskim);

jednodniowe w kościołach:

św. Andrzeja (panien kanoniczek) przy placu Teatralnym;

św. Trójcy (po-trynitarskim) na Solcu;

św. Józefa Oblubieńca N. Marii Panny (po-karmelickim);

św. Marcina (po-augustjańskim) przy ulicy Piłsudskiego;

na Woli pod Warszawą.

We wszystkich też innych kościołach odbędą się nieszpory, jako w wigilię uroczystego święta.

Przegląd polityczny.

Rada państwa zebrała się d. 4-go b. m. w Wiedniu na sesję zimową. Rozpoczyna się ona pod dobrą wróżbą *exposé* finansowego ministra Dunajewskiego, które zapowiada zmniejszenie (wszystkiego jest to wprawdzie znaczne zmniejszenie) budżetu o pięć milionów, ale też od czasów objęcia zarządu skarbu przedlitawskiego przez byłego profesora Jagiellońskiej szkoły w ogóle nie jest wszechwładnym gospodarstwem ministra rozumiejąc go wybornie, jaki wydatek rentuje się w dwójnasób, a jaka oszczędność zuboża państwo, z każdym rokiem zbliża się coraz widoczniej do pożądanego stanu równowagi bilansowej.

Koło galicyjskie, odnowione przez trzech świeżo obranych posłów pp. Władysława Łozińskiego, dra Blocha i Zapalowicza, postawiło na pierwszym planie swej akcji tegorocznej w parlamencie ostateczne przeprowadzenie sprawy decentralizacji kolei galicyjskich czyli przeniesienie części zarządów tychże do kraju. Również ważna kwestja wydarcia biednego Ślązka ze szponów kliki centralistycznej załatwioną być ma w drodze kompromisu pomiędzy

posłami polskimi i czeskimi, ponieważ w prowincji tej niektóre okolice zamieszkałe są przez ludność czeską, inne przez polską. Posłowie krainscy przybywają na sesję z żądaniem równouprawnienia dla braci swoich, zamieszkujących gęsto Styryję, Karyntję i kraje pobrażne, a dotąd niemające prawa do używania w szkole i urzędzie języka słowiańskiego, ponieważ ludność tych prowincyj jest w większości niemiecką, a centralizm nie sądził, aby prawa mniejszości zasługiwały kiedykolwiek na uwzględnienie.

Dalmatyńscy posłowie mają także swe postulaty, od których ziszczenia przez gabinet hr. Taafego czynią zawisłe dalsze poparcie jego systemu. Żądają oni przede wszystkim usunięcia namiestnika fm. Jovanowicza, nie uważając za stosowne, aby generał piastował urząd cywilny w okresie wewnętrznego pokoju. Dalmatyńscy żądają gubernatora cywilnego, a dalej uprawnienia języka chorwackiego w szkołach i urzędach, tudzież wybudowania sieci kolei żelaznych w sąsiedniej Bośni, a mianowicie linii Knin-Bihacz-Nowi, szczególnie ważnej dla ekonomicznego rozwoju nadbrzeżnych prowincyj.

Z jakim programem — zapytała go — przybywają na sesję niemiecy, czyli tak zwany klub „jednolitej lewicy”? Telegram nasz wczorajszy z Wiednia daje pewną w tej mierze wskazówkę. Umywają oni ręce od wszelkiej twórczej akcji parlamentarnej, nie przyjmując referatów w komisjach: chcą przypatrywać się biernie i obojętnie obradom parlamentu, głosować stale i bezwzględnie przeciw ustawom, wypracowanym przez rząd lub prawicę i w tej szyderczo-opornej pozie wyczekiwać, „aż cały gmach autonomiczno-federacyjny runie”. Czyż się powrotu swej „złotej ery” doczekają? Poparcie gorące, jakiego systemowi hr. Taafego i dążeniom ludów austriackich do autonomicznej organizacji państwa używa stale książę Bismarck za pośrednictwem organu swojego *Norddeutsche Allgemeine Ztg.*, nie powinniśmy zostawiać im żadnych złudzeń. A jednak *Neue freie Presse* ludzi się ciągle jeszcze, a krewki dzienniczek prowincjonalny, *Reichenberger Ztg.*, organ narodowo-niemieckiego szowinizmu w północnych Czechach, rozprawia o podziale królestwa św. Wacława na dwie połowy, jakby o rzeczy, o której na trzeźwo w Austrii rozprawiać można.

Wiadomość, jaką otrzymał austriacki agent dyplomatyczny w Kairze, jakoby dwie trzecie części rozbitej armji Hicksa baszy skoncentrowały się w okolicy Rahatu i zaopatrywane dostatecznie w żywność, oczekiwały posiłków, nie sprawdziła się, jak, niestety! przypuszczano. Los angielskiego generała był istotnie tragicznym. On sam i oficerowie europej-

scy, którzy mu towarzyszyli, padli nie od kuli nieprzyjacielskiej, ale z ręki własnych żołnierzy, którzy, wymordowawszy swoich przełożonych, przeszli zbiorowo do mahdiego. Takie rozwiązanie zagadki jest wiarygodniejszem, niż wszelkie inne. Istotnie jest wiarygodniejszem, niż trudnem, aby pseudomahdi (mieniący się tak niesłusznie „prorokiem”) zdołał wyciąć w pień blisko dwunastotysieczną armję. Wiadomość o zbiegostwie egipskiej armji zapewne głębiła wrażenie w Egipcie. Pan Gładstone przekonał się obecnie, do jakiego stopnia był utopista, przypuszczając, że armja egipska, zdemoralizowana w roku zeszłym przez bunt Arabiego brzozy, zdoła podtrzymać tron khedywa i porządek w Egipcie.

Przekonał on się, że potrzeba będzie nie ograniczać się na platonicznym protektoracie, ale wywołać wiedzieć ostatecznie, nieuniknione słowo w tej kwestji — dokonać aneksji Egiptu. W dzisiejszych stosunkach wojnę o to prowadziłaby tylko W. Porta, ale czyż ona może prowadzić wojnę?

P. Lesseps zawarł d. 30-go z. m. umowę z armatorami angielskimi, o wiele dla ostatnich korzystniejszą, niż poroniony układ z p. Gladstone, który na wiosnę r. b. wywołał taką panikę w handlowych sferach Albjonu. Konwencja obecnie zawarta ustanawia przede wszystkim komisję, złożoną w połowie z anglików, która rozstrzygnąć ma ostatecznie pytanie: czy należy zbudować drugi kanał sueski czy tylko rozszerzyć teraźniejszy? Dalej orzeka umowa, że w radzie zawiadowczej kompanji sueskiej zasiadać ma stale siedmiu dyrektorów angielskich, i że w Londynie urzędować ma osobny, specyficznie angielski komitet filjalny towarzystwa, tudzież biuro przyjmujące opłaty od okrętów, udających się w drogę przez kanał. Opłata ma być stopniowo w przeciągu r. 1884-go zniżana.

Br. Z.

Z „polskiego Manchesteru”.

Łódź w listopadzie 1883 r.

II.

Pod względem językowym zaprzeczyc się nie da, iż Łódź stała się dziś bardziej niemiecką, niż była np. lat temu dwadzieścia, w tem znaczeniu, iż znajomość języka krajowego pomiędzy osiadłą tu ludnością pochodzenia niemieckiego jest dzisiaj mniej rozpowszechnioną.

Przyczyny tego objawu wskazaliśmy już wyżej, skutki zaś jego mogą być tylko ujemne i to ujemne dla stron obu.

wiedział drugorzędny dygnitarz okrętowy, do którego zwróciłem się z tem żądaniem, i odbiegł szybko, nie zaszczyciwszy mnie nawet spojrzeniem.

Nie lubię przy pierwszej lepszej sposobności uciekać się pod opiekę władz, ale na okęcie, będąc polową podróżującą parą, która stanowiła jedynych pasażerów parowca, w chwili gdy druga połowa tejże pary pragnęła rosółu, niepodobna było się wahać. Poszedłem na skargę do kapitana.

— Dajże mi pan pokój ze swym rosółem! — ofuknął się z marynarską szorstkością kapitan — jesteśmy w niebezpieczeństwie, a pan mi gadasz o rosółu...

— W jakim niebezpieczeństwie? — zapytałem — czy w maszynie coś się zepsuło?... czy kociel zagraża pęknięciem?... czy mamy uderzyć o skałę?...

— Jaka skała?... jaka maszyna?... czyż pan nie widzisz burzy?...

— Ah! będzie burza!... — zawołałem z pewnem zadowoleniem, zaczynając wzrokiem szukać po niebie brzemiennych gromami chmur.

— Nie będzie, ale jest — wzruszył ramionami kapitan — woda już kilka razy zalała nam ogień w kuchni, cała osada od rana nie jadła, nie wiemy czyśmy nie stracili drogi, a pan mi gadasz o rosółu!...

Gdyby owa burza uczuła całą pogardę lekceważącego spojrzenia, jakim ją zmierzylem, byłaby niezawodnie wzmożła się jeszcze bardziej, aby stea-

Kronika powszechna.

Poezi jako krzywdziciele morza. — Wspomnienia z żeglugi po morzu Północnem. — Kwestja rosółu wobec kwestji życia i śmierci. — Burza bez dekoracji. — Niedantejski czyściec i dantejskie piekło. — Droga z Madrytu do Berlina przez Warszawę. — Spotkanie nad Kamerunem z S. S. Rogozińskim. — Rzym w Warszawie. — Rywalizacja słońca z Zolkowskim i wodociągami. — Trochę polemiki na degów wiedeńskich z warszawskimi. — Porządek w chaosie i kompanja asenizacyjna. — Zburzenie dziesięciu miast i różnica pomiędzy sprawozdawcą a superarbitrem.

Kto był kiedykolwiek na morzu, ten dziwić się nie będzie, że ks. następca tronu pruskiego, odbywszy podróż morską z Genui do Walencji, niebardzo sobie upodobał w tym żywiole.

Morze, dając wam słowo piękne czytelniczki, które nie miały nieprzyjemności po niem żeglować, nie jest bynajmniej sympatycznym i do rozmówienia się się pociągającym.

Przedewszystkiem największą krzywdę wyrządził mu poeci. Tak uroczo i tak wspaniale opisali jego powaby, iż podróżnika, który wstępuje na pokład okrętu upojony temi opisami, rzeczywisty majestat wielkiej wodnej przestrzeni, tylko sklepieniem nieba zamkniętej, nie może wcale zaspokoić.

Tak było ze mną...

Gdyśmy stracili brzeg z oczu, gdy już na horyzoncie najmniejszego skrawka ziemi nie mogło dojrzeć najbystrzejsze oko, zacząłem się przyglądać temu „morzu w pełni” albo jak chce język pospolity, morzu pełnemu. Ale wzrok mój i duch był przygotowany na daleko większy majestat... Nie wiem jak komu ale mnie się zdaje, że pozorna wielkość dająca się okiem objąć przestrzeni jest daleko rozleglejsza na obszernej płaszczyźnie lądowej niż na wodzie. Zdawało mi się, że dostałem z okrętem na sam środek lekko wypukłego dna w wielkim okrągłym pudle od olbrzymiego kapelusza, mającemu szarawę, trochę wypukłą powierzchnię. Gniewało mnie to, oskarżałem o ślimacze pelzanie ma wyobraźnię, po której wznioślejszego spodziewałem się polotu. Jedyna nadzieja pozostawała jeszcze w burzy.

Gdy przyjdzie burza — mówiłem do siebie — to zobaczę wreszcie ową wspaniałość, owe endy, które o morzu opiewają poeci...

— Ale o burzy nie było jakos mowy!

Minęła noc. Nazajutrz nieprzyjemnie było pokazać się na pokładzie. Padał deszcz bardzo przykry, wiatr wiał przenikliwy. Siedziało się w „salonie” o ile można było siedzieć...

Około południa zażądałem rosółu dla odbywającej podróż wraz ze mną małżonki, dzięki kaprysowi której żeglowałem po „modrych falach”, *nb.* modrych tylko w metaforze a nie w rzeczywistości.

Dajże mi pan pokój ze swym rosółem — odpo-

Od świeżo osiadłych w kraju Niemców niepodobna wymagać na razie całkowitego zespolenia się ze społeczeństwem. W zwykłym biegu rzeczy, zwyczajem zwłaszcza, iż praca zarobkowa pochłania całkiem prawie myśli i czas przemysłowca, zaledwie w drugim lub trzecim pokoleniu spodziewać się można takiego zespolenia z ludnością krajową, które posuwa się aż do odczuwania obowiązków wykraczających po za obręb interesów ekonomicznych, aż do ukochania wszystkiego tego, co dla społeczeństwa jest drogiem. Otóż jednym z najcięższych kłopotów społeczeństwa jest zawsze jego język. Przybyszący do kraju Niemcy nie mogą go oczywiście eńić w tym stopniu i dzieciństwem byłoby żądać, ażeby język krajowy zajął od razu przeważne stanowisko w ich życiu domowym, z konieczności bowiem asymilacja językowa posuwa się powoli przy dzisiejszych utrudnionych warunkach.

Ala społeczeństwo krajowe ma niezaprzeczone prawo wymagać, iżby język krajowy uszanowany był przez wchodzące w skład jego żywioły obce, a poszanowanie to wyraża się przede wszystkim oddaniem językowi krajowemu pierwszeństwa we wszelkich objawach życia społecznego, a więc w tych wszystkich wypadkach, kiedy jednostka, wychodząc z granic rodzinnego swego koła, występuje i działa jako obywatel kraju.

Również społeczeństwo ma prawo wymagać, ażeby wszelka działalność publiczna zasymilowanych z niem żywiołów obcych, nietylko nie stawała w sprzeczności z ogólnymi dążnościami, ale nadto ażeby dążności te we właściwym zakresie uwzględniała. I tak np. co do działalności ekonomicznej, o której, ze względu na przemysłowy charakter Łodzi, głównie chodzić tu może, przemysł łódzki tysiącami sposobami styka się i wiąże z ogólną działalnością ekonomiczną naszego ogółu i dlatego z jednej strony ogół zwracać musi baczną uwagę na to, co się dzieje w przemyśle łódzkim, a z drugiej strony przemysłowy łódzki działac powinni w kierunku zadosyćuczynienia ogólnym ekonomicznym warunkom i potrzebom kraju. Ażeby jednak tak działać, trzeba mieć świadomość tych warunków i potrzeb, a do tego konieczną jest znajomość języka krajowego, w którym ogół mieszkańców wypowiada swoje dążności i zapatrywania, donosi o ekonomicznych brakach lub kłękach, podaje środki zaradcze itd. Nie znając języka, Niemcy tutejsi nie mogą czytać pism krajowych dla dowiedzenia się o tem wszystkim, czego kraj od nich wymaga. I odwrotnie nie zdobywszy się dotąd na założenie miejscowego pisma polskiego, pozostawiają oni współobywateli w niewiadomości, o ile wypełniają zaciągnięte względem kraju obowiązki.

Tym sposobem, pomijając nawet niewłaściwość usunięcia języka krajowego z przynależnego mu w życiu publicznym stanowiska, co oczywiście bardzo niemile razić nas musi, nieznajomość tego języka lub zaniedbywanie go ze strony tych, co już poprzednio nim władali, wyrzucić może ze stanowiska samej chociażby ekonomicznej łączności, ujemne tylko skutki zarówno dla ludności krajowej, jak i dla napływowej. Ze tak jest w istocie, iż ekonomiczna łączność z resztą kraju jest ze strony jednych całkowicie nierozumiana lub źle pojmowana, ze strony zaś innych, mianowicie dawniej osiadłych, przemysłowców zaczyna być gorzej pojmowana, na to przytoczyćby można, oprócz wzmiankowanych już, wiele innych dowodów. Najlepszym zaś przykładem jest

wzmiankowany już protest łódzianina p. E. K., który, jak sam o tem nadmienia, oprócz po niemiecku, mówi także po polsku i po rosyjsku.

Łódzianin ten rozumuje mniej więcej w następujący sposób. Prasa warszawska niesłusznie objawia niezadowolenie z tego, iż Łódź jest niemiecka, bo gdyby nie Niemcy, to Łódź, licząca dzisiaj 150,000 mieszkańców, nie rozwinęłaby się tak szybko i tak świetnie, nie miałaby tak wspaniałych zakładów i mnożących się codziennie pysznych budowli. Wszystko to jest bowiem owocem pilności, oszczędności i inteligencji przybyłych tu przed 50 laty pod opieką wysokiego rządu osadników niemieckich, którzy wytrwale swoją pracę pustą wydmy piaszczyste zamienili na cenne terytorja, którzy okoliczemu rolnictwu otworzyli pole korzystnego zbytu płodów rolniczych i którzy dają chleb 60,000 robotników. Wszystko to nie nastąpiłoby bez udziału Niemców, bo są i inne okolice w kraju równie korzystne dla przemysłu, a jednak ludność krajowa nie wytworzyła tam przemysłu, a i w innych gałęziach działalności wytwórczej pozostawiła również inicjatywę obcym.

Co do stanowiska tutejszych Niemców w kraju p. E. K. nadmienia, iż tutejszym przemysłowcom niemieckim jest dobrze w kraju (*fühlen sich wohl im Lande*), iż zaprzyjaźnili się oni z tubylecami, jak również z warunkami miejscowymi, że przeżywają dochody swoje nie w Paryżach i t. p. miejscach, ale w kraju, że mają otwartą kieszeń na cele humanitarne i dobroczynne, a handlowi warszawskiemu dostarczają zacięcia a ztąd i zarobku. Z tych to powodów wnioskuje autor, iż niezadowolenie prasy warszawskiej z tego, iż Łódź jest kolonią niemiecką, jest niewłaściwe. W końcu p. E. K. dodaje, iż tutejsza ludność niemiecka serdecznie cieszyć się będzie, jeżeli ludności krajowej uda się w równie krótkim czasie z miejscowości tak pustych, jak pusta była pierwotnie Łódź, wytworzyć równie kwitnące miasta.

Oto jest rozumowanie autora protestu, które po odjęciu ogólników w rodzaju ostatniego frazesu, uwydatnia jaskrawo nader ciasne zrozumienie warunków, na jakich opierać się winny wzajemne stosunki pomiędzy ludnością napływową a ludnością rdzenną krajową. Gdyby wszyscy tutejsi przemysłowcy rozumieli tę kwestję w ten sposób co autor protestu, to okoliczność ta oczywiście odjęłaby wszelką wartość wypowiedzianemu przezeń zdaniu o zaprzyjaźnieniu się przemysłowców niemieckich z tubylecami. Rzeczywista bowiem przyjaźń opierać się musi na wzajemnym zrozumieniu się, a tego w wywodach autora wcale nie widać.

Bez wątpienia byłoby niedorzecznością mieć pretensję do Niemców, iż dokonali tego, czegośmy nie zdołali zrobić, tem więcej jeżeli społeczeństwo nasze, za pośrednictwem przedstawiających ją wtedy organów rządowych, samo do tego Niemcom dopomogło. Z pretensją taką można się wprawdzie spotkać od czasu do czasu, niemniej pozostaje niedorzeczna. Ale niedorzecznością jest również wytykać nam, iż nie zdobyliśmy się na to, na co zdobyli się Niemcy łódzcy. Nie zdobyliśmy się, gdyż ludność krajowa wskutek odmiennego dziejów swoich przebiegu i różnych przeszkód zewnętrznych, nie zdążyła wyrobić w sobie nposobienia przemysłowego. Nie ma więc co chwalić się z tego, iż posiadając tradycję i rutynę przemysłową, potrafiło się skorzystać z pomocy udzielonej przez ówczesne organy naszego

społeczeństwa. Tem bardziej zaś chwalić się nie należy z świetnego dzisiejszego stanu tutejszego przemysłu, wiadomo bowiem, iż pomimo pilności, inteligencji itd. przemysłowców, przemysł łódzki rozwijał się przez długie lata powoli, ostatnia zaś świetna doba jego rozwoju zabłysła pod wpływem okoliczności czysto zewnętrznych, nie mających nic wspólnego z dodatnimi przymiotami ludności przemysłowej.

Czy takie przekomarzenie się dowodzi właśnie, iż autor protestu nie zrozumiał stanowiska tutejszego przemysłu w kraju. Dajmy na to, iż przemysł tutejszy miał owszem do zwalczania różne przeszkody ze strony ludności krajowej, że walczyć nawet musiał z współzawodnictwem krajowców, czy okoliczność ta zwolniłaby przemysł łódzki od spełniania obowiązków względem kraju? A o to właśnie chodzi, gdyż dla społeczeństwa krajowego ważną być może jedynie ta kwestja, czy przemysł łódzki ze wszystkimi towarzyszącymi mu objawami jest dla kraju pożytecznym lub szkodliwym i w jakim mianowicie stopniu?

Otóż autor protestu jest przekonany, iż jeżeli tutejsi przemysłowcy Niemcy dają chleb pewnej liczbie tysięcy robotników, jeżeli czynią zbyt okolicznych płodów rolniczych bardziej korzystnym, jeżeli przeżywają dochody swoje na miejscu, toż chętnie na cele humanitarne i dobroczynne i dają zarobek handlowi warszawskiemu, to tym sposobem spełnili już ekonomiczne swoje względem kraju obowiązki. Tymczasem szereg tych obowiązków bynajmniej się przez to nie wyczerpuje. Niektóre wyliczone bowiem przez autora korzyści wtedy dopiero są rzeczywistymi korzyściami dla kraju, jeżeli zachowane są przytem pewne konieczne warunki.

I tak np. pięknym jest fakt zapewnienia chleba 60,000 robotników, ale korzystnym dla kraju może on być wtedy, jeżeli wzrost ludności krajowej wymaga otworzenia dla niej nowych pól zarobkowania, jeżeli liczba rąk odwołanych do przemysłu od innych zajęć wytwórczych jest proporcjonalnie ustosunkowaną i nie narusza ogólnej równowagi ekonomicznej, jeżeli zużytkowanie sił swobodnych nie ogranicza się na siłach fizycznych, ale otwiera zarazem pole zarobkowania swobodnym siłom intelektualnym, jakie się w kraju znajdują (tu właśnie jest słaba strona przemysłu łódzkiego), jeżeli wreszcie owe tysiące robotników postawione są w takich warunkach, ażeby do zdrowego choć nierozwiniętego organizmu społecznego nie przyczepiła się choroba, na jaką cierpią zachodnie państwa przemysłowe.

Nie wliczam innych warunków, ale nie ulega wątpliwości, iż sama cyfra wyżywających się przy łódzkim przemyśle robotników nie ma żadnego znaczenia.

To samo stosuje się do stosunku przemysłu z rolnictwem. Korzystniejszy zbyt płodów rolniczych niekoniecznie podnosi okoliczne rolnictwo, gdyż przez odciążenie sił roboczych do sąsiednich fabryk, robotnik rolny staje się droższym i kosztu uprawy rolnej podnoszą się. Chodzi więc o to, czy zachowanym został należyty stosunek, który pod wpływem przemysłu, rozwijającego się sztucznie i prowadzonego spekulacyjnie, bardzo łatwo naruszonym być może.

Również otworzenie nowego pola zarobku klasie handlującej w Warszawie niekoniecznie pociągać ma za sobą skutki dodatnie, jeżeli np. wywołuje się przez to zbyt szybki rozwój i tak już nadmiernego po-

mer Lucien, na którym się to działo, pogrążyć w głębiach morza Północnego.

— Więc to burza! — rzekłem rozczerowany — my na lądzie nazywamy to poprostu deszczem i wiatrem. Gdzie pioruny i błyskawice?... gdzie bałwany piętrzące się jak domy?... gdzie dzikie świsty krzyżujących się z sobą wichrów?...

— Dekoracji dziś nie ma, ale sztuka ta sama — odparł lakonicznie kapitan.

Byłbym może przypuścić, iż się znajduję na jakiejś parodji morza, na pokładzie jakiegoś podrobionego okrętu, podczas burzy aranżowanej teatralnie ale po fuzersku. Marynarze nawet zdawali mi się tylko poprzebieranymi za marynarzy intruzami. Każdy z nich zataczał się tak dobrze jak i ja, a w tyłu opisach podróży czytałem zapewnienia, że te „wilki morskie” dopiero na okrętach umieją chodzić, lecz za to na stałym lądzie mają chód tak niepewny, jak gdyby ziemia kołysała się pod nimi.

Ze uwierzyłem w rzeczywistość morza, okrętu, morza, marynarzy i burzy, zawdzięczam to tylko — chorobie morskiej, która mnie nie opuszczała prawie przez całe sześćdziesiąt kilka godzin podróży, a nie była weale imitowana...

Kto taki „czyścić” przebył, ten woli dantejskie piekło, więc się nie dziwmy ks. następcy tronu niemieckiego, iż go weale nie nęci podróż powrotna przez morze Śródziemne.

Gdyby jednakże książę pruski nie mógł albo nie

chciał przełamać tego naturalnego wstępu do morza, i gdyby względy polityczne nie pozwalały mu przejeżdżać przez posiadłości republiki francuskiej, to geografowie mieliby może więcej kłopotu z wynalezieniem dla niego drogi powrotnej, niż miał Vasco de Gama, odkrywając drogę do Indji.

Możnaby wprawdzie dostać się lądem z Hiszpanji do Niemiec, przeprawiając się przez cieśninę gibraltarską do Tangeru, a ztamtąd udając się przez Algier, Tunis, Tripolis, Egipt, Ziemię Świętą, Syryję i Armenję do Tyflisu, ztąd już koleją żelazną na Warszawę lub Lwów znalazłaby się droga do Berlina, jeżeli dostojny podróżny nie wolałby raczej obrać kierunku z Syryji do Azji mniejszej, a ztąd przez Bosfor i półwysep bałkański.

Na tej drodze jednakże znajduje się Algier i Tunis, a to są prowincje francuskie...

Pozostałoby zatem chyba podróżować Marokiem i Saharą, dla ominięcia francuskiego Senegalu, do trzech karawanami na wybrzeża kameruńskie, spotkać się z Rogozińskim, pozyskać go na przewodnika, utorować sobie wraz z nim drogę w poprzek Afryki aż do cieśniny Bab-el-Mandeb, przeprawić się przez nią, dla uniknięcia spotkania z Mahdım i przez troiste Arabje podążać dopiero na Kaukaz.

W każdym razie na tej drodze z Hiszpanji do Niemiec znaleźćby się zawsze mogła Warszawa, miasto nasze bowiem jest tak szczęśliwie położone, że jak niegdyś mówiono o Rzymie, iż wszystkie dro-

gi prowadzą do niego, tak dziś powiedziećby można, iż prawie wszystkie wielkie drogi wszechświatowe prowadzić muszą przez Warszawę.

Dowodem tej pomyślnej dla nas okoliczności jest to, że z czterech projektów drogi żelaznej łączącej Europę z Indjami, w trzech, mających najwięcej szansy wykonania, linja projektowana przechodzi przez nasze miasto.

Mamy więc przyszłość przed sobą...

Tymczasem teraźniejszości naszej przyswiecały przez dni parę ciudne zorze przedzmkowe. Natura położyła sobie za zadanie odegrać „Zachód słońca” znakomiciej od Żółkowskiego i powiodło jej się, że tym razem, ale Żółkowski jednocześnie, nie dając za wygraną, stworzył takiego „Ślomianego człowieka”, że słońce, widząc, iż nie wytrzyma rywalizacji, złożyło broń, zaprzestało debutów i zachodzi znowu po dawnemu, bez pretensji, tak jak zwykle w jesieni.

Jakby zazdroszcząc słońcu stającemu do konkurencji z genialnym komikiem warszawskim, wodociągi wiedeńskie współubiegać się zaczęły z warszawskimi w niedostarczaniu wody potrzebnej mieszkańcom. My, którzy tę chorobę cierpimy chronicznie, możemy mieć tylko głębokie współczucie dla biednych wiedeńczyków, skazanych w adwencie na przymusową gorliwość w nabożeństwach i śpiewanie błagalne pieśni *Korate coeli*, tj. niebiosu spuścić nam kroplę... ożywczej rosy wodociągowej.

postanowił od wyroku tego założyć apelację do izby sądowej.

O rezultacie sprawy w II-iej instancji nie omieszkamy w właściwym czasie zawiadomić czytelników.

Fr. N.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

== Ministerjum oświaty powzięło, jak donoszą dzienniki petersburskie, projekt zniesienia istniejących we wszystkich uniwersytetach urzędów inspektorów studenckich, na miejsce których mają być utworzone posady prorektorów uniwersyteckich. Za wykonywanie obowiązków inspekcyjnych prorektorzy będą pobierali płace w sumie rs. 1,000 na rok. Reforma ta została już zaprowadzoną w uniwersytetach kijowskim, charkowskim i odeskim.

== Ministerjum sprawiedliwości opracowuje projekt zmian w sądach handlowych. Jak wiadomo, w sądach tych znajdują się wydziały wekslowe, przyjmujące wszelkie akcje cywilne, oparte na zobowiązaniach wekslowych. Według projektu ministerjum, oddziały wekslowe mają być zniesione przez przyłączenie ich do pierwszych wydziałów sądów handlowych. Obecnie w sprawie tej ministerjum zażądało opinii prezesów sądów handlowych.

== Ministerjum skarbu roztrząsa wniosek w przedmiocie uproszczenia niektórych formalności przy nabywaniu gruntów przez włościan za pośrednictwem banku włościańskiego i jego oddziałów.

== Ministerjum dóbr państwa wygotowuje ustawę, mającą na celu ochronę lasów w ogóle i ochronę lasów prywatnych od sprzedaży na wyręb; w szczególności ustawa ma obowiązywać głównie w tych miejscowościach, gdzie trzebieże lasów oddziaływały na rolnictwo i na warunki klimatyczne.

== Ministerjum komunikacji roztrząsa projekt utworzenia w każdym okręgu komunikacyjnym specjalnego sądu z osób wybranych, pod przewodnictwem naczelnika dystansu, dla roztrząsania i decydowania wszelkich spraw, wynikających między robotnikami a właścicielami statków parowych.

== Projekt przeniesienia w inne miejsce szkoły junkierskiej z gmachu pałacu prymasowskiego na ulicy Senatorskiej zbliża się zwolna ku urzeczywistnieniu. Inspekcja zakładów wojskowo-naukowych zauważyła, iż w gmachu tym pomieszczenia junkrów, stanowiących 2-gą szkołę rotę, są nadzwyczaj niezdrowe, co stwierdzają liczne wypadki chorób, dalej klasy są zbyt ciasne i przechodnie, a w zabudowaniach gospodarskich brak również potrzebnego miejsca. Z tych względów postanowiono przenieść szkołę junkrów do osobnego gmachu, który trzeba będzie specjalnie wybudować w okolicach koszar artylerji na Koszykach. Pałac prymasowski od roku 1816-go pozostaje w rękach władz wojskowych. Do roku 1830-go mieściło się w nim jeneralne kwaterymistrzostwo b. wojsk polskich, następnie do czasu kupna pałacu Saskiego sztab wojsk warszawskiego okręgu. W roku zaś 1869-ym przebudowano ten gmach i umieszczono w nim szkołę junkierską, oddanie więc tego gmachu na rzecz miasta zapewne nie nastąpi, jeżeli miasto samo nie postara się go zakupić. W każdym razie gmach wyjdzie z pod administracji ministerjum wojny.

== Dokonana przez pom. oberpoliemajstra, podpułkownika Własowskiego, rewizja pokoi umebloowanych (*chambres garnies*) na ulicach Chmielnej, Widok i Marszałkowskiej wykazała, iż w pokojach tych przebywa 35 osób zupełnie niemożliwych; oprócz pociągnięcia samych przedsiębiorców wynajmu mieszkań do odpowiedzialności sądowej, dwaj rewirowi za niedozór zostali skazani na karę pieniężną po 5 rs. każdy.

== Dzisiejszy rozkaz policyjny zawiera długą listę 92 poddanych zagranicznych, skazanych na kary pieniężne od 1 do 6 rs. za przetrzymanie lub niewykupienie we właściwym czasie t. z. „russkich widów”.

== Od dnia 2-go do 13-go stycznia roku przyszłego odbywać się będzie roczna rewizja kasy Banku polskiego, wskutek czego wstrzymane będą przez ten czas wszelkie wypłaty.

== Na opiekuna ubogich cyrkułu III-go powołany został ponownie p. Romuald Dunin; zastępować go będzie p. Bolesław Zienkowski.

== Tegoroczny koncert na rzecz studentów uniwersytetu przyniósł w rezultacie około 1,600 rs.

== Z teatru i muzyki.

* „Dom otwarty”, komedia Bałuckiego, z której próby rozpoczęły się już w teatrze Małym, została na żądanie autora wycofana z tegoż teatru i przeznaczoną na scenę Rozmaitości.

Iż sztuka i autor wyjdą na tem lepiej, rzecz niewątpliwa.

* W dniu dzisiejszym na scenie teatru Wielkiego odśpiewana będzie „Linda z Chamounix” z udziałem p. Varesi i p. Defalco.

Abonament zawieszony.

* P. Serno-Solowiewiczówna podpisała w dniu wczorajszym z dyrekcją teatrów warszawskich roczną umowę.

Pani S. obejmie repertuar p. Brajnowej, która w dniu wczorajszym opuściła już Warszawę.

* P. Rebiczek poczynił krzątać się około wznowienia „Tanhäusera”, który po trzykrotnych pełnych przedstawieniach został zarzucony...

Partję Venus po p. Lewickiej objęła p. Serno-Solowiewiczówna.

* W dniu dzisiejszym, o godzinie 7-iej i pół wieczorem, dane będzie w teatryku Towarzystwa dobroczynności widowisko amatorskie ze współudziałem p. Wł. Szymanowskiego.

Wybrano trzy jednoaktowe utwory: „Dwaj nieśmiali”, „Moja córeczka” i „Pomyłka”.

* Z Berlina dochodzą nas pochlebne wieści o występie rodaka naszego, p. Marjana Sokołowskiego, fortepianisty.

P. Sokołowski grał w sali klubowej (na Kranzen-Strasse) na rzecz stowarzyszenia „Przytulisko” i zdobył sobie, jak piszą dzienniki berlińskie, szczerą pochwałę publiczności, która oceniła go jako wykonawcę i kompozytora.

Jednocześnie wystąpił na estradzie skrzypek p. Ksawery Makomaski, przy którego pomocy zdołano ułożyć zajmujący program koncertu z utworów Rubinstein, Liszt, Vieuxtempa i Wieniawskiego.

W ogóle, według informacji otrzymanych z nadsprejskiej stolicy, koncert powiódł się szczęśliwie.

* W dniu 20-ym b. m., o godzinie 8-iej wieczorem, odbędzie się w gmachu teatralnym nadzwyczajne zebranie członków Towarzystwa muzycznego.

Przedmiotem obrad będzie zażądanie dla komitetu upoważnienia do otwarcia przy Towarzystwie szkoły muzycznej, na co już uzyskano właściwe zezwolenie.

== Szósty odczyt.

W dniu jutrzejszym, o godzinie 7-iej wieczorem, odbędzie się w sali resursy obywatelskiej szósty i przedostatni odczyt z szeregu zorganizowanych przez grono tutejszych techników na rzecz szkoły rzemieślniczej.

Mówić ma znany chemik i popularyzator Napoleon Milicer „o wyrobie cukru z buraka”.

Wykład będzie objaśniony licznymi i zajmującymi doświadczeniami.

Prelekcja zajmie dwa wieczory.

Ostatni odczyt przypadnie w poniedziałek, dnia 10-go b. m.

== Zbiór dzieł sztuki i zabytków.

Niemieckie *Echo* donosi, iż po zgonie Czesława Zdziechowskiego, obywatela z pod Berdyczowa, pozostało muzeum, zawierające wiele obrazów niemieckiego pędzla, które wartoby zakupić na użytek berlińskiej galerji.

Kraj zamieścił także specyfikację płócien pomienionej galerji, z której wynika, iż najbogaciej tam reprezentowane są szkoły: włoska i polska.

Okoliczność ta nasuwa myśl, iż jeżeli kolekcja ma być sprzedana, o czem nie wiemy, to byłoby najwłaściwiej, aby ją ktoś nabył na krajowy użytek.

Zbiór, prócz obrazów i dzieł sztuki, zawiera mnóstwo starożytności, porcelanę, fajansy z fabryki założonej przez Stanisława Augusta, wyroby z marmuru i słoniowej kości.

Całość mieści się w trzech salonach, w Starej Przyłuce, w pałacu położonym nad Desną.

== Subskrypcja na rentę.

Z powodu ogłoszonej subskrypcji na rentę w instytucjach tutejszych zapanował od poniedziałku ruch niezwykły, kapitaliści bowiem zaczęli podnosić ulokowane kapitały, w nadziei zdobycia znaczniejszej liczby obligacyj.

Los zawiódł ich jednakże, jedna bowiem firma bankierska z dwoma współnikami zdobyła stanowisko wyłączone.

Dziś i wczoraj znaczna ilość depozytów, nie znalazłszy dla siebie ujścia, powróciła do dawnego legowiska...

Obligacje ukażą się za szybkami wystaw wekslar-
skich, ale będą do sprzedania po innej cenie!

== Na ryzyko!

Wiadomo, iż drobni kolektorzy biletów loteryjnych, pragnąc połączyć pożyteczne z przyjemnym, zatrzymują losy do ostatniej chwili, aby spróbować szczęścia na własną rękę.

Przeczuła nie zawodzą ich nigdy, zawsze bowiem znajdują chętnych nabywców, chociażby w ostatnim dniu ciągnięcia.

To też, gdy nabycie biletów do pierwszej klasy

stanowiło niezmierną trudność, dziś na parę dni przed ciągnięciem piątej klasy w wielu kantorach widzimy napisy głoszące, iż „są jeszcze do nabycia losy do piątej klasy”.

Zawsze to samo!

== Instytucja filantropijna.

Slyszeliśmy, iż jeden z członków zarządu osad rolnych przygotowuje ustawę dla przytulku, na który władza udzieliła już stosowne pozwolenie.

Instytucja pomieniona pod kierunkiem zarządu osad ma być wkrótce otwartą.

== Koniec żeglugi.

Kilkostopniowy mróz trwający od dnia wczorajszego sparaliżował żeglugę na Wiśle.

Prawie wszystkie berlińskie żaglowe do najbliższych zimowisk, w obawie aby nie zostały na środku rzeki zaskoczone lepką krą, która lada chwila z pomniejszych dopływów spłynie do Wisty.

Kra taka tamuje ruch statków żaglowych, oblepia je ze wszelkich stron, a gdy nagromadzi się w wielkiej ilości, pociąga je za sobą.

Statki parowe będą jeszcze czas jakiś kursowały, gdyż ruch kół stawia dostateczny opór przeciwko lepkiej krze i dopiero odlamy lodowe nie pozwalają na dalszą żeglugę.

== Nowość w hodowli drobiu.

Jeden z mieszkańców okolic Warszawy utrzymuje t. z. przezeń „szkołę indyków”, które żywi wyłącznie orzechami włoskimi.

Biedne ptaki pochłaniają ów pokarm niechętnie, ale tuez się nadzwyczaj szybko.

Na targu wtorkowym widzieliśmy kilka par podobnych okazów, za które żądano po 10 rs. za sztukę.

Sprzedawca zapewniał, iż mięso indyków takich ma woń liści orzechowych...

Niezadługo więc mieć będziemy perfumy z indyków!...

== Na święta.

Przedsiębiorcy poczynili już kroki celem zaopatrzenia mieszkańców Warszawy w ryby, tę najważniejszą potrawę wieczery wigilijnej.

Nowo otwarta kolej pińsko-zabińska będzie w tym razie po raz pierwszy pośredniczką, ryby bowiem sprowadzone zostaną w znacznej ilości z jezior pińskich, obfitujących w niezwyklej wielkości szczupaki.

Według osób świadomych w tym względzie, ceny ryb w pińskim są o wiele niższe od sprowadzanych z innych prowincji, kto wie jednak, czy popyt nie wpłynie na drożyznę.

Badźcobądź nasze gospodie mogą być pewne, iż na targach będą miały wybór towaru, a i to przecież ma swoje znaczenie...

== Na kolendę.

Pomiędzy zabawkami, sprowadzanymi dla dzieci przez naszych kupców, dostrzegliśmy ubrania dla pieszków i kotków pokojowych...

Tego rodzaju zabawka razi Niemile wobec faktu, iż tylu jest ludzi bez ubrania, i że dla zwierząt, które natura dostatecznie zaopatrzyła od zimna, wszelkie zbytkowne kostjmy są tylko udzieleniem!

== Zbyt drogie cacka dla dorosłych dzieci.

Szpilki elektryczne, o których importowaniu pisaliśmy, znajdują się w jednym z tutejszych sklepów.

Mniej, z motorem do kieszeni w kamizelce, kosztują po 75 rs., większe, u których motor jest trudniejszy do ukrycia z powodu wielkości, po 52 rs.

Zakosztowna to na długo jeszcze zabawka!

== Klub welocypedystów.

Sport welocypedowy posiada w Warszawie, jak to już zresztą wspominaliśmy, kilku gorących zwolenników, którzy interesują się postępowymi i rozmaitymi przejeżdżaniami, jakie ta gimnastyczna zabawa przechodzi za granicą.

Lubownicy ci, posiadający ulepszone welocypedy, używają na nich codziennej przejażdżki, przeważnie w alejach Ujazdowskich, Łazienkach królewskich i t. p., jednym słowem zdala od oczu natrętnych i niedyskretnych widzów.

Otóż w gronie tych amatorów welocypedu kielkuje myśl zawiązania w Warszawie specjalnego klubu welocypedystów, do którego mogliby zapisywać się zwolennicy tego sportu, u nas prawie całkiem nieuprawianego.

Jeżeli myśl powyższa znajdzie poparcie w gronie tutejszej młodzieży, klub welocypedystów rozpocznie swą działalność z przyszłą wiosną.

== Oszczędný człowiek.

W dzisiejszem porannem wydaniu donosiliśmy o szczególnym zbiegu okoliczności śmierci dwojga małżonków Sikorskich, zmarłych jednego dnia w kilkomilowym od siebie oddaleniu.

Jak wspomnieliśmy, Sikorski był abogim wgr

drównym malarzem pokojowym, a dzieci również biedne, nie mogły sprowadzać zwłok ojca dla pochowania razem z matką.

Tymczasem okazało się już po pogrzebie, iż zmarły S. był człowiekiem względnie do swego stanu dość zamożnym.

W papierach jego znaleziono kilka weksli i rewersów na sumę 2,600 rs., umieszczoną u ludzi pewnych i wypłacalnych.

Dzieci, odebrawszy nadszpiekowanie taki spadek, postanowiły zwłoki ojca sprowadzić i pochować we wspólnym z matką grobie...

Podwójne wesele.

W tych dniach odbyć się ma w Warszawie dosyć oryginalna uroczystość.

Przystąpią bowiem współcześnie do ołtarza matka i córka!

Starsza pani rozumie się jest wdową, a wyszedłszy za mąż bardzo młodo, ma już córkę dorosłą, którą oddając w słodkie jarzmo hymenu, sama powtórnie skosztować go zamierza...

Zatrzymany.

Achsabar-Ali-Sultan-Ogly, pers, oszust, o którego poszukiwaniu przez wszystkie władze w Cesarstwie i Królestwie donosiliśmy w swoim czasie, jak zawiadania rozkaz policyjny, został nareszcie przytrzymany.

Ptaszka osadzono w areszcie.

Napady.

Noży dzisiejszej na Górnej Michał P., robotnik z fabryki Lilpola i Rau, powracając do domu, został napadnięty przez jakiegoś człowieka, który domagał się od niego pieniędzy.

Robotnik stawiał opór i wszczęła się walka, w której P. będąc słabszym, uległ.

Ktoś jednak nadechodząc, więc napastnik spłoszony, umknął.

Rannego dwukrotnie dość ciężko w głowę P., odprowadzono do mieszkania.

Za rogatkami wolskimi wczorajszego wieczoru na Tekle Z., wyrobnice, napadły dwie kobiety i poczęły z niej ścigać zwierzęcą odzież.

Na krzyk napastowanej nadbiegli dwaj przechodnie i na napastnice zemknęły, poczęstowawszy na pożegnanie Z. kilkukrotnymi uderzeniami pięścią w twarz.

Zamach samobójczy.

Noży dzisiejszej Władysław O., urzędnik drogi żelaznej nadwileśkiej, w mieszkaniu swym na Karmelickiej, pod nrem 4, poderżnął sobie brzytwą gardło.

Wzywany dr L. przybył natychmiast i ranę opatrzył.

Życiu O. grozi niebezpieczeństwo.

Przyczyna zamachu samobójczego niewiadoma.

Przy pracy.

Na Żelaznej pod nrem 15, w składzie desek Motla G., cieśla Józef K., segregując deski, kilkanaście z nich przez nieostrożność zranił na siebie.

Biedny cieśla pod takim ciężarem poniósł bolesne obrażenia na całym ciele, w szczególności zaś ma zgłębioną lewą nogę.

Nieprzytomnego odwieziono do szpitala Dzieciątka Jezus.

Wypadki.

W hotelu kowieńskim pobili się w dniu wczorajszym Mikołaj N. sługa i Władysław L., czeladnik stolarski; pierwszy z nich zranił drugiego dość ciężko w głowę.

Na Grzybowie woznica Józef D., kopniaty przez konia, poniósł silne obrażenia w lewą nogę.

Na Twardzej Jan Z. najechany przez wóz roboczy, został zraniony dyszlem w głowę.

Dla uczniów!

W tych dniach odbył się w Płocku odczyt p. Aleksandra Donajskiego na rzecz uczennic miejscowego gimnazjum.

Odczyt przyniósł dochodu brutto rs. 75, po straceniu zaś kosztów urządzenia pozostało dochodu czystego rs. 64.

Z sumy tej opłacono wpisy za 6 uczennic w ilości 60 rs., jednej zaś udzielono 4-rublową zapomogę.

Przedstawienie zaś teatralne, urządzone w Płocku na wpisy za uczniów gimnazjum męskiego, dało ogółem rs. 307 kop. 80 dochodu czystego.

Kosztami tej sumy opłacono wpisy za 17-tu niezamożnych uczniów.

Na szpital!

W Przasnyszu grono amatorów urządziło niedawno dwa przedstawienia na rzecz miejscowego szpitala św. Stanisława.

Dochód brutto z obu widowisk przyniósł rs. 344 kop. 50, dochód zaś czysty rs. 200 kop. 57.

Sumę tę oddano zarządowi szpitalnemu.

Święto górników.

Dzień 4-ty grudnia, t. j. święto św. Barbary, patronki górników, bywa corocznie obchodzone w Dąbrowie z całą uroczystością.

Początek dnia zainaugurowano nabożeństwem w miejscowym kościele.

Następnie dyrektor kopalni p. Ichon przyjmował obiadem całą administrację górnictwa.

W końcu zaś odbył się bal w klubie miejscowym, który jak zwykle, wypadł z całą świetnością.

Bawiono się ochoczo do rana.

Szkoda tylko, iż na balu świeciły nieobecnością żony urzędników Huty bankowej...

Wypadek ten korespondent nasz tłumaczy tem, iż urzędnicy wspomnianego zakładu pobierają zbyt ni-

ską płacę, w stosunku do wynagrodzenia majstrów, ztąd więc nie mają dostatecznych funduszy na zabawy.

W Hucie bankowej nadmajster bierze 180 rs. miesięcznie, inżynier tylko 130—140 rs.

Towarzystwo lekarskie.

W Kownie powstaje Towarzystwo lekarskie, na którego otwarcie udzieloną już została przychylna decyzja władzy wyższej.

Przedwstępne obrady, odbywane u jednego z wybitniejszych lekarzy miejscowych, mają na celu przyspieszenie otwarcia stowarzyszenia.

Późna starość.

Z pod Szeznuczyna donoszą nam, iż we wsi Obrytki zmarła w tych dniach włośnianka, Juljanna Kawkowska, dożywszy przeszło lat 100.

Nieboszczka została przeszło 50-letnią wnuczką i mnóstwem prawnucząt.

Czerstwą była do chwil ostatnich...

Ze świata.

✕ Jan Pfeiffer, oficer b. wojsk polskich, zmarł w tych dniach we Lwowie, przeżywszy lat 72.

✕ Tajemnicze zaginięcie. Władze policyjne austriackie poszukują niejakiej Cecylii Cielok, 63-letniej wdowy, która w dniu 21-ym września r. b. wyjechała z Białej w Galicji do Wiednia, z kądem udać się miała do Werony do wzywającego ją syna, nie dojechawszy jednak do Wiednia, gdzie na dworcu czekała na nią jakaś krewna, znikła bez żadnego dotychczas śladu. Wraz z wdową Cielok znikły również jej bagaże podróżne.

✕ W Opolu na Szlaku dostała gwałtownego pomieszczenia amysłów córka dra Szczuki. Przyczyną nieszczęścia było oddanie się spirytyzmowi. Bliższe badanie sprawy pomienionej wykryło, że służąca panny Szczukówny posuwała ekierkę, wydłużając od niej na różne cele poboczne pieniądze, które chowała do kieszeni. Niedziw więc dziewczynę aresztowano.

✕ Coquelin zjeżdża w styczniu r. p. do Wiednia na gościnne występy. Artysta pojawi się sześć razy na scenie Carltheatru, którego dzierżawę ma jakoby w najbliższym czasie objąć dotychczasowy dyrektor teatru peszteńskiego, Stanisław Lesser.

✕ Jubileusz. Pewien adwokat wiedeński niepomierzył lubownik... cieleciny, święcił temi dniami niezwykle jubileusz. W restauracji, do której od lat wielu uczęszczał, podano mu z całą należytą uroczystością... 5,000-oznego szynkla. Jubilatowi odczytano wiersz o koliczości i w końcu talerz owinięto. Goście tłumnie w restauracji zgromadzeni chwilę tę trzykrotnym uczelili okrzykiem...

✕ Kongres antysemitki odbył się w Paryżu w ciągu lutego 1884-go r. Redakcja *Anti-sémitique* rozysła już zaproszenia.

✕ Lepelletier, założyciel paryskich banków „Crédit de France”, „Crédit de Paris” i „Banque Romaine”, zbankrutowawszy, uciekł za granicę dnia 4-go b. m.

✕ Królowie na wygnaniu, dramatyczna powieść Daudeta, przedstawiona w paryskim Vaudeville d. 2-go b. m., zrobiła niezaprzeczone fiasco. Oczywiście utwory dzisiejszych koryfeuszów powieści nie nadają się na scenę. Zolt „Pot Bouille” przygotowany do Ambigu również nie może liczyć na powodzenie.

✕ Zbójcy w Sycylii nie próżnują! Świeżo donoszą z Bagua Cavallo o uprowadzeniu przez bandę zbójcką pewnego zamożnego kupca Montanori'ego w celu zażądania odeń znacznego okupu.

✕ W Meccie przepełnionej obecnie pielgrzymami stwierdzono wypadek cholery. Nadto wśród uczestników w pielgrzymce zdarzały się częste wypadki epidemii w drodze, na pustyni.

✕ Rząd chiński zezwolił nareszcie na przeprowadzenie pierwszej w kraju linii kolei żelaznej. Połączy ona Pekin z kopalniami węgla kamiennego w celu zaopatrzenia takowym stolicy. Koncepcję na nową drogę otrzymał siostrzan cesarski Kuany-Su.

✕ Złożyli w redakcji *Kurjera warszawskiego*:

Na wpis dla niezamożnych uczniów.

Kop. 35¹/₂, od grających w 5 ej klasie loterii klasycznej.

Dla najbiedniejszych.

S. C. rs. 3, bezimiennie rs. 10.

Na szpital Jana Bożego.

E. N. kop. 15.

Na ociemniatych.

E. N. kop. 15.

Dla biura informacyjnego o nędzy wyjątkowej.

E. N. kop. 15, W. N. rs. 1.

Dla instytucji schronienia dla nauczycielek.

S. C. rs. 1.

Dla matki trojaczek.

J. W. rs. 1.

— Rs. 100 dla nieszczęśliwych na intencję szybkiego i zupełnego powrotu do zdrowia P. Ch. składa sz. redakcji *Bezimiennie*.

— Prośba! Dla pilnego ucznia gimnazjum, syna ubogiej wdowy, potrzebny jest szynel. Przyszedł on do nas drżący od zimna w lekkiej tylko bluzce. Wspomóżcie potrzebującego!

— A. n. Szanowny redaktorze! Załączając przy niniejszym sylwetkę i kolczyki, upraszam sz. pana o wydanie tych rzeczy biednej wdowie, pani Miklaszewskiej, mającej siedmioro dzieci, a zamieszkałej przy ulicy Chmielnej nr 64 lit. C. Sylwetka ta pochodzi od P. X., niebieska emalowana ze złotym krzyżkiem, do której dodaje jeszcze kolczyki na podziękowanie Panu Bogu... J. K.

— A. n. Szanowny redaktorze! W miejsce odpowiedzi na list p. D., geometry z miasta K., zechciej przyjąć rs. 3 dla moralnie zaniedbanych dzieci.

L. G. z S.

— A. n. Szanowny redaktorze! W tych dniach bezimienny autor usiłował pokrzywdzić dobre imię ekspedytora poczty w Gąbinie. Można go pociągnąć do odpowiedzialności, lecz dla anonimów znamy tylko pogardę w odpowiedzi. Poprzestajemy więc na ofierze jednego rubla na instytut moralnie zaniedbanych dzieci, do którego, niestety, zbyt często kwalifikują się i dorośli. Racz przyjąć itd.

F. M., W. Z. z Gąbina.

— Dla przecięcia zachodzącego sporu na drodze sądowej, pp. G. J. i N. L. złożyli rs. 25 na wpisy dla niezamożnych uczniów gimnazjalnych podług uznania redakcji.

— Książkę do nabożeństwa, znaną na wystawie obrazu Siemiradzkiego, oraz chusteczkę jedwabną znaną na Krakowskim-Przedmieściu, za udowodnieniem odebrać można w kantorze *Kurjera*.

— W smutną rocznicę śmierci ś. p. Mikołaja M., składam rs. 1 dla najbiedniejszych, z prośbą o wesele i spójność jego duszy. P. M.

— W dniu dzisiejszym, jako w pierwszym ciągnięcia 5-ej klasy 141 ej loterii klasycznej, główne wygrane padły jak następuje: nr. 18948 wygrał rs. 40,000 u kolektorki Kleynowej w Warszawie, nr 12725 rs. 4,000 u kolektorki Maliniakowej Sury w Warszawie, nra 22101, 12558 po rs. 2,000 u kolektora Landau Adolfa w Warszawie, nr 11696 rs. 1,000 u kolektora Gintzberga Tobjasza w Międzyrzeczu, nr 5239 rs. 1,000 u kolektora Orla Lejbki w Siedlcach, nr 3365 rs. 1,000 u kolektorki Maliniakowej Sury w Warszawie—po rs. 400 nra: 13142 2902 15671 21747 8627 19731 5214 23202 8969 12911 9873 20397—po rs. 200 nra: 2040 16953 5283 22845 22016 263.

Nekrologja.

† Ś. p. Wiktorja z Gałęzowskich *Darcz* przeniosła się po długich cierpieniach w dniu 6 b. m. do wieczności, przeżywszy lat 65. Stroskany mąż i rodzina zapraszają wszystkich znajomych na pogrzeb w sobotę, dnia 8 b. m., o godzinie 3-iej po południu, z kościoła po-karmolickiego, na cmentarz powązkowski. —4108—

† Ś. p. Ferdynand Niemczykiewicz, b. urzędnik rady administracyjnej, radca honorowy, ostatnio emeryt. po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, opatrzonej św. sakramentami, przeżywszy lat 67, dnia 1 grudnia r. b. zakończył życie w m. Skiernewicach. Pozostała w ciężkim smutku żona, córka, brat nieobecny zmarłego i siostrzeniec zapraszają kolegów i znajomych na żałobne nabożeństwo w kościele św. Antoniego (po-reformackim), przy ulicy Senatorskiej, o godzinie 10 i pół zrana odbyć się mające. —4111—

† Ś. p. Mikołaj Szulc, magister farmacji, przeżywszy lat 60, opatrzonej św. sakramentami, zasnął w Bogu dnia 6 grudnia r. b. Stroskana żona oraz córka i czterej synowie zmarłego zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na wyprowadzenie zwłok z kościoła św. Krzyża w dniu 7-ym b. m., w piątek, o godzinie 2-iej po południu. —4106—

† W dniu 7 grudnia r. b., o godzinie 10-iej zrana, odbył się w kościele Przemienienia Pańskiego przy ulicy Miodowej, nabożeństwo żałobne, za duszę ś. p. Gabriela *Duszyńskiego*, rzeczywistego radcy stanu, emeryta, na które pozostali w nieutulonym żalu wdowa, córki, synowie i zięciowie zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych. —4098—

† W dniu 7 b. m., w piątek, jako w czwartą bolesną rocznicę śmierci ś. p. Stanisława *Mackiewicza*, b. gubernatora, odprawiona zostanie wotywa żałobna w kościele św. Krzyża, w kaplicy, o godzinie 10-iej zrana, na którą pozostała żona z córką i synem zaprasza. —4100—

† W drugą rocznicę śmierci ś. p. Aleksandra *Preyssa*, prezesa warszawskiego Towarzystwa dobroczynności, nacelnika buchalterji w Towarzystwie kredytowym ziemskim, w piątek dnia 7 b. m., o godzinie 11-iej zrana, w kościele

Narodzenia N. Marji Panny na Lesznie, odbędzie się msza św., na którą pozostałe siostry zapraszają. —4092—

† W piątek, dnia 7 b. m., w kościele Narodzenia N. Marji Panny na Lesznie, o godzinie 10-iej zrana, odbędzie się wotywa żałobna za duszę s. p. Józefa z Gudejtów **Skwarskiej**.

† S. p. Franciszek **Lemański**, b. urzędnik Banku polskiego, emeryt, zmarł dnia 13 listopada r. b. w Kielecach.

† Pozostała wdowa wraz z dziećmi po s. p. Julianie **Kozerskim**, składa najserdeczniejsze podziękowanie kolegom, członkom archikonfraterni literackiej, krewnym i przyjaciołom za uczestniczenie w orszaku pogrzebowym.

—4107— **Laura Kozerska.**

Z Cesarstwa.

Petersburg 4-go grudnia. — Rada państwa odbyła już dziewięć posiedzeń, poświęconych debatom nad projektem nowej ustawy uniwersyteckiej.

Petersburg 4-go grudnia. — Święto Jerzego, przypadające na dzień 26-ty listopada (s. s.), ma być uroczyste obchodzone w pałacu zimowym. Stosowne przygotowania już zostały poczynione.

Petersburg 4-go grudnia. — W gazecie *Nowoje wremja* czytamy następującą uwagę redakcyjną: „W dzisiejszym feljetonie zamieszczamy artykuł p. de Pule w kwestii duchownej akademji w Wilnie. Autor, znający dobrze kraj, nie wierzy w skuteczność tego środka w walce z polonizmem w guberniach północno-zachodnich. Kwestja ta w każdym razie pozostaje otwartą; ale nie można nie zwrócić uwagi na podobnie trafne spostrzeżenia, jak np. potępiane przez autora odosobnienie wszystkich zachodnich gubernij od pozostałych gubernij rosyjskich. Jednakże środki odosobnienia są nie tylko te, o których mówi p. de Pule — istnieją jeszcze i inne negatywnego charakteru; do nich zaliczymy między innymi dotychczasowy brak instytucji ziemskich i wprowadzenie instytucji sądowych w niepełnym zakresie, o czem niedawno mieliśmy sposobność mówić. W ogóle oddzielanie środków administracyjnych od oświatowych w celu zdepolonizowania, bogdaj czy jest dogodnym w praktyce, zwłaszcza w teraźniejszych okolicznościach we dwadzieścia lat po wybuchu polonizmu. Co się tyczy wprowadzenia języka rosyjskiego do katolickiego dodatkowego nabożeństwa, to kwestja ta jest rzeczywiście pilna i zasługuje na rychłe i głośne zbadanie. Przeciwnicy tego środka zwykle powołują się na to, że język rosyjski nie będzie zrozumiałym dla parafjan. Jest to rozumie się bezzasadne, i dlatego też właśnie byłoby pożądanem rzucenie większego światła na tę stronę kwestji.”

Petersburg 4-go grudnia. — Ajencja telegraficzna północna donosi z Pińska, że w dniu 1-ym grudnia przybyć tam ma czasowy zarząd dróg skarbowych w celu obejrzenia odebranej we wrześniu drogi pińsko-żabińskiej i budujących się dróg poleskich, na których roboty jeszcze nie zostały ukończone, skutkiem czego staje się wątpliwem, czy drogi te, jak był zamiar, będą mogły być otwarte na jesień 1884 roku.

Petersburg 4-go grudnia. — *Nowoje wremja* pisze: „Berlińska *National Zeitung* donosi, że niemiecki poseł przy dworze rosyjskim, generał Schweinitz, który towarzyszył cesarzowi Wilhelmowi na polowanie w Hoerde, pojechał wprost z tamtąd do Homburga z zamiarem przepędzenia niedzieli u księcia kanclerza w Friedrichsruhe. Niejednokrotne wizyty, składane przez tego dyplomata ks. Bismarkowi, mówi *National Zeitung*, świadczą, że wizyty te mają ważne znaczenie. Przedmiot narad jest w związku ze słowami cesarza Wilhelma o stosunkach z Rosją, jakie wyrzekł w odpowiedzi na mowę powitalną prezesa pruskiej izby deputowanych.”

Petersburg 4-go grudnia. — Ostatni numer paryskiego *Temps* przyniósł wiadomość nadesłaną drogą telegraficzną z Londynu, jakoby rozpoczęcie kroków nieprzyjacielskich między Francją a Chinami wywołało w Petersburgu żywe zaniepokojenie. Dalej tenże dziennik głosi, jakoby rząd rosyjski otrzymał z Hong-Kong telegram, donoszący o wielkiej bitwie, jaka stoczona być miała pod Haifongiem. Z powodu tych wiadomości dzisiejszy *Journal de St. Pétersbourg* pisze: „Możemy zapewnić naszego kolegę, że bezwarunkowo został wprowadzony w błąd przez swego londyńskiego korespondenta. Rząd Cesarzski nie otrzymał z Hong-kongu żadnej depeszy telegraficznej podobnej treści, co się zaś tyczy zaniepokojenia w Petersburgu wobec nieuniknionego nieprzyjacielskiego starcia między Francją a Chinami, to zaniepokojenie takie istnieje tylko w płodnej wyobraźni autora otrzymanego przez *Temps* telegramu.”

Ostatnia pocztą

„Kurjera Warszawskiego”.

Berlin 4-go grudnia. — *Germania* donosi: „Urlop kardynała Hohenlohe przedłużonym został na czte-

ry miesiące. Dla djecezji Albano ma być zamianowany administrator.”

Berlin 4-go grudnia. — Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych, prof. Wagner wywołał burzliwe rozprawy świetną mową, wymierzoną przeciw wyzyskiwaniu drobnego przemysłu przez żydowskich lichwiarzy.

Bern 4-go grudnia. — Tutejszy *Bund* donosi, iż Francja zaniechała projektu ufortyfikowania Mont Vuache w Sabaudji. Wszystkie z traktatów wyniki prawa Szwajcarii zostały nienaruszone.

Paryż 4-go grudnia. — Wiadomość, jakoby markiz Tseng doręczył Ferryemu odpowiedź rządu pekińskiego jest mylną. Od środy Ferry nie widział się z Tsengem. Księga żółta ma być jutro rozdana w izbie; rozpraw w sprawie tonkińskiej spodziewają się dopiero na poniedziałek.

Paryż 4-go grudnia. — Odrzucony przez komisję wniosek ulaskawienia Berezowskiego postawionym został przez deputowanego radykalnego, Talandiera. Policja poczyniła kroki, aby przeszkodzić odbyciu się piątkowego meetingu robotniczego na placu giełdy.

Londyn 4-go grudnia. — *Times* donoszą w depeszy dzisiejszej z Hongkong: „Dzisiaj parowcem z Szanghaj przybyło tu 1,100 żołnierzy chińskich i udało się w dalszą drogę do Kantonu. Następne oddziały są oczekiwane.”

Waszyngton 4-go grudnia. — Dziś otwartym został kongres Unji mesażem prezydenta Artura. Co do położenia obywateli amerykańskich w Rosji, rząd żywi przekonanie, iż takowi w rzeczach religijnych swojej nie powinni natrafiać na przykrości. W Peru zostanie rząd ustanowiony z woli narodu uznanym przez Stany Zjednoczone. Rząd skłonny będzie do przedsięwzięcia wspólnie z innymi państwami kroków, celem zapewnienia swobodnej żeglugi i kolonizacji w dolinie rzeki Kongo, bez interwencji lub kontroli, jakiegokolwiek pojedynczego państwa (rozumiano tu Francję, *przyp. red.*). Dochody dziewięciu miesięcy bieżącego roku przyniosły 343 milionów dolarów, rozchody wynosiły 258 milionów. Suma przeznaczona na amortyzację długu wynosi wia- r. b. 45 milionów, pozostaje przeto do rozporządzenia nadwyżka w dochodach 39 milionów. Część tychże prezydent proponuje poświęcić na podniesienie marynarki i obronę wybrzeży. Obawa zakłócenia pokoju nie istnieje.

Telegramy własne

„Kurjera Warszawskiego”.

Lwów 6-go grudnia.

W ciągu grudnia odbędzie się zjazd delegatów z miast galicyjskich, celem powzięcia uchwał co do urzędzenia w Krakowie centralnego targu bydła dla Galicji. Inicyjatywa wyszła z łona krakowskiej rady gminnej.

Wiedeń 6-go grudnia.

Dr Janeczowski mianowany został profesorem zwyczajnym wszechnicy jagiellońskiej.

Paryż 6-go grudnia.

Pierwszy tom rozdanej w izbie księgi żółtej zawiera historyczne *exposé* o stanie kwestji anamitańskiej od roku 1874-go, w którym Francja zawarła traktat protekcyjny, do r. 1878-go, w którym Anam zaważwał pomocy Chin celem stłumienia buntu. Wówczas już wojna zdawała się nieuniknioną, gdy wtem rząd chiński cofnął swoje wojska i zaproponował panu Bourrée, iż Chiny obsadzą północny a Francja południowy brzeg Czerwonej Rzeki.

Madryt 6-go grudnia.

Niemiecki następca tronu przybywa pojutrze do Sewilli. Pobyt jego w Hiszpanji przedłużonym został do dnia 15-go b. m. W tym dniu wsiada na okręt w Barcelonie, która gotuje dlań wspaniałe przyjęcie.

Madryt 6-go grudnia.

Mowa tronowa przy otwarciu kortezów zapowie wprowadzenie powszechnego głosowania i reformę konstytucji.

Madryt 6-go grudnia.

Kraży wieść, jakoby w Katalonji wybuchło powstanie republikańskie i wojsko strzelało do ludu.

Londyn 6-go grudnia.

Z miasta Wexford w Irlandji donoszą, iż w niedzielę odbywał się w teatrze tamtejszym meeting protestancki. Podczas obrad wtargnęli do teatru irlandczycy katolicy, znieważając zgromadzonych i usiłując podpalić gmach. Sfanatyzowany tłum rozbiegł się następnie po ulicach, włamując się do kościo-

łów protestanckich, spłądował takowe, powybił okna w domach protestantów, znieważał kobiety, zdzierając z nich suknie, i zranil wielu mężczyzn wołając: „Niech żyje Irlandja!” Ponieważ policja okazała się bezsilną, wysłano do Woxfordu znaczne siły wojskowe.

Londyn 6-go grudnia.

Poeta Tennyson mianowany zostanie parą

Petersburg 6-go grudnia.

W dniu 28-ym listopada (st. st.), jako w święto orderu wojskowego oraz przyjęcia przysięgi przez W. Ks. Piotra Mikołajewicza i Jerzego Michajłowicza, odbędzie się wielki zjazd u dworu i nabożeństwo, a wieczorem obiad galowy w Mikołajewskiej sali Zimowego pałacu.

Petersburg 6-go grudnia.

Petersburskaja gazeta donosi, że wicedyrektor w departamencie lasów, Schönroch, udaje się do Królestwa Polskiego, celem rewizji tamtejszych lasów skarbowych i poznamienia się w ogóle ze stosunkami leśnymi w Królestwie.

Petersburg 6-go grudnia.

Naczelnik okręgu zarawszkańskiego, generał majot Iwanow, zostaje mianowany wojennym gubernatorem okręgu fergańskiego.

Petersburg 6-go grudnia.

Nowoje wremja donosi w formie pogłoski, iż jutro odbędzie się ostatnie posiedzenie komisji pod przewodnictwem sekretarza stanu Kochanowa, a następnie rozpocznie się publikowanie w *Praw. wiestniku* opracowanych przez nią projektów. W przyszłym roku ogłoszonym zapewne będzie zbiór uwag nad projektami i następnie po zamknięciu komisji powołanie ekspertów.

Petersburg 6-go grudnia.

Z Hongkong donoszą, iż przybyły do Kantonu generał chiński Pang fortyfikuje miasto od strony lądu i morza. Zawiadomił on jednocześnie cudzoziemców, iż w razie wojny Chin z Francją mają zwracać się z żądaniami o wynagrodzenie szkód do rządu francuskiego.

GIEŁDA.

Dnia 6-go grudnia 1883-go roku.

Za weksle długoterminowe na Berlin 50.80, o 10 kop. wyżej niż wczoraj żądano. Odrazu płacono 5 kop. drożej 50.70, a później jeszcze nowych 5 kop. przybyło do kursu płaconego, który się podniósł do 50.75, czyli w porównaniu z końcowym wczorajszym był również o 10 kop. wyższym. Krótkoterminowe weksle ofiarowywano po 50.75 — o 5 kop. drożej niż wczoraj. Rozpoczęto od kursu wczoraj przy końcu płaconego 50.62½, i następnie powoli podniesiono się do wczoraj żadanego 50.70.

Na pomniejszych miastach niemieckich niewiele interesów zrobiono weksłami krótkoterminowymi, za które przy początku zebrania 50.50 płacono.

Na Londyn tranżakcyj nie dokonano. Kurs żądany podniesiono stosunkowo bardzo silnie do 10.27 za 1 f. st.

Również na Paryż nie robiono — a za 100 franków 41.15 — o 5 kopiejek drożej niż wczoraj żądano.

Na Wiedeń sprzedano pewną ilość weksli krótkoterminowych po 85.60 i 85.65, przy żądaniu 85.85. Żądanie jest o 10 kop., kurs końcowy zaś o 15 kop. wyższy niż wczoraj.

Listy likwidacyjne są ciągle poszukiwane bardzo, szczególnie większe sztuki. Żądano za nie 88.65 i 88.45, a nawet 85.50 płacono. Mniejsze ofiarowywano po 88.30 — bez znalezienia odbiorców. Pożyczka wschodnia po 92 jest do nabycia.

Listy zastawne również poszukiwane. Dokonano tranżakcyj listami serji I-ej lit. B po 100.20 i małymi tejsze serji po 100.05. Żądano za serję I 100.50, 100.35, 100.20, za III-ią 100.25, 100.15 i 100.10. Serji II-ej nie dotyczyło. Na notowanie serji IV ej — zebrać się jakoś trudno.

Listy miejskie w serjach I i IV nieco niżej, w II i III bez zmiany 96.25, 93.80, 92.80 i 91.75. Te ostatnie jak twierdzi cedula po 91.50 sprzedawano, choć mniejsze ilości, które w notowaniu urzędowym miejsca nie znalazły, były nawet bardzo blisko kursu żadanego sprzedawane.

Łódzkie taniej w serji III, której więcej ofiarowywano 86, 84.50 i 83.30 wynosi notowanie.

Akcje zupełnie bez ruchu. Godzina 12½. Usposobienie mocne. Za weksła długoterminowe na Berlin 50.75 jeszcze płacono.

J. Wl.

TEATRA

WIELKI. Dziś: „Linda z Chamounix” (występ panny Varesi i pana Defalco, abonament zawieszony). Jutro: „Mazepa”. — **SALE REDUTOWE.** Jutro: „Kosa i kamień”, „Kto winniejszy” i „Nie irytuj się”. — **MAŁY** (przy ulicy Daniłowiczowskiej nr 4). Dziś: „Papa” i „Po drodze”.

— Ktoby zechciał sprzedać nr 2 lub nr 3 **Echa muzycznego i teatralnego**, raczy zgłosić się do kantora redakcji tego pisma (Senatorska 18), gdzie numery te, jako wyczerpane, nabyte zostaną po cenie sprzedaży cząstkowej, to jest po kop. 20 bez nu! (1255)

PREMIUM

Kalendarz Ungra na rok 1884

oraz muje **bezpłatnie** jako **premium** każdy z abonentów **czytelnia J. Jeleńskiego** (Nowy Świat nr 4 — Bielańska nr 9), wnoszących półroczną (rs. 4) opłatę z góry. (4101)

— **Na nadchodzące święta** polecamy obfite zapasy **wystawnych win węgierskich** znanej dobroci, jako też **wszelkie inne wina i trunki zagraniczne** po cenach przystępnych. **Jean Stif i syn, Skład win ul. Długa nr 45**, wprost Nalewek. **Do filii składu** Nowy Świat nr 25 (między Chmielną i aleją Jerozolimską) **obecnie wejście przez bramę w podwórzu na lewo.** (1223)

— **Składy Wł. Nowickiego: w Warszawie** Marszałkowska nr 40, Elektoralska nr 30 i w Lublinie na Krak.-Przedm., polecają odstąpić naturalne **wina węgierskie, bordoskie, burgundzkie, hiszpańskie i reńskie, cognac** firmy Martell & Co., **rumy i araki, likiery** francuskie i holenderskie (Fockinck'a) oraz **porter** i piwo angielskie. Wszystko z najlepszych źródeł i w najlepszym gatunku. Szczegółowe cenniki na żądanie z prowincji wysyłają franco. Ekspedycja staranna i szybka. (1204)

— **Dr W. J. Tyrchowski** (syn), akuszer, przeżył mieszkanie. Marszałkowska 45. Chorych przyjmuje od 4 do 6. (3920)

ZARZĄD

warszawskiego Instytutu muzycznego

zawiadamia osoby interesowane, iż egzamina dla kandydatów v. kandydatek nowo-zapisujących się na naukę do Instytutu muzycznego na II-gie półrocze roku szkolnego 1883/84 rozpoczyna się dnia 21 grudnia (2 stycznia) 1883/84 roku i trwać będzie do dnia 30 grudnia (11 stycznia) 1883/84 włącznie, kurs zaś nauk otwartym zostanie 8 (15) stycznia 1884 roku. Kandydaci i kandydatki nowo-przybywający, zgłaszając się winni do egzaminów w towarzystwie rodziców lub opiekunów codziennie zrana od godziny 10 ej do 1-jej po południu, wyjąwszy niedziele i święta.

Przyjęcie nowo-wstępujących zależeć będzie od liczby miejsc wakujących.

W powyższym oznaczonym terminie, tak uczniowie i uczennice dawniej uczęszczający, jako też i nowo-wstępujący, winni wnieść opłatę wpisową, albowiem z rozpoczęciem kursów, spóźniający się, sami sobie przypiszą winę, jeżeli nie zostaną przyjętymi. (1252)

ZARZĄD

kolei konnej

podaje do publicznej wiadomości, że dnia 1 (13) grudnia r. b. przyjmować będzie oferty na zabieranie nawozu ze stacji:

Muranów A (około 200 koni),
i Praga (około 80 koni),
od dnia 1-go stycznia do dnia 31-go grudnia 1884-go roku.

Warunki są do przejrzenia w biurze zarządu, ulica Sierakowska nr 1.

(1251)

Dyrektor Choraży.

— **Podarkiem na gwiazdkę** najpraktyczniejszym, tak pod względem trwałości wartości jak i rzeczywistej użyteczności, jednorazowy bowiem wydatek zwraca się corocznie, jest bez wątpienia maszyną do szycia. Najmniej wymagająca i najpracytwsza robotnica w rodzinie, gotowa każdej chwili, bez szemrania, nieść doraźną pomoc, wykonywać wszelkie szycie najdokładniej, pięknie, lepiej i mocniej, aniżeli najwprawniejsza ręka mogłaby to uczynić. W rzedzie wszelkich nagromadzonych systemów, jedynie oryginalna maszyna do szycia Singera, ze względu na jej prostą i trwałą konstrukcję i lekki ruch, zyskała powszechny rozgłos. Fabryka ta w ciągu trzydziestoletniej swej egzystencji, starała się zawsze dostarczać najlepszy wyrób i ponownie dowiodła, przez zastosowanie ważnych wynalazków i ulepszeń w staludze pedałowej, oraz przez dodanie nowych przyrządów, że potrafi zachować i utrwalić tak zasłużenie zyskane uznanie publiczności. Rezultat wystawy amsterdamskiej, na której oryginalne maszyny Singera otrzymały najwyższe odznaczenie — dyplom honorowy, ponownie wymowny składa tego dowód. Skład główny prawdziwych maszyn do szycia Singera, znajduje się u p. G. Neidlinger, ulica Wierzbowa nr. 4. Okna wystawowe tego gustownie urządzonego magazynu, przedstawiają już od ulicy piękny widok na systematycznie ustawioną wystawę maszyn wszelkich rozmiarów z przyborami i na rozmaite cele. Wystawione próby szycia jednocześnie dają nam pojęcie o wsplaności i różnorodności robót, jakich dobra maszyna do szycia jest w stanie dokonać. Każdemu wstępującemu do sklepu, najuprzejmiej udzielane zostają bliższe objaśnienia, wszystkie zaś maszyny i aparaty ukazywane zostają przy wprowadzeniu ich w ruch. Dowiadujemy się też, że każdemu kupującemu maszynę udzielana zostaje bezpłatnie nauka szycia przez osoby wykwalifikowane, nie mogący zapłacić jednorazowo, otrzymują najdogodniejsze warunki, maszyny bowiem są sprzedawane na rozplatę w małych kwotach, polecamy więc szczerze tę tak sumienną firmę do zakupu praktycznych podarunków kolendowych. (1254)

Kurs giełdy warszawskiej.

Dnia 6-go grudnia 1883 r.

W eksle:	Z koło. giełdy
Łódź 100 mar. z krótk. ter.	Łódź 100 mar. z krótk. ter.
Berlin 100 mar. z krótk. ter.	50.75
London 1 funt sterl. " "	10.27
Paryż 100 franków " "	41.15
Wiedeń 100 guld. " "	85.85
Papiery publiczne:	Łódź 100 mar. z krótk. ter.
4% Listy z 3 okr. ser. I i II	100.50
5% Listy z nowe z r. 1869 d.	100.20
Listy zast. m. Warsz. serji I	96.25
" " " " " " " "	93.80
" " " " " " " "	92.80
" " " " " " " "	91.75
Listy zast. m. Łodzi serji I	86.00
4% Listy likwidacyjne duże.	88.65
" " " " " " " "	88.30
Bilety Banku Cēs. ser. I, II i III	—
Ros. Poż. Premj. z roku 1864	—
1 Pożyczka wschodnia rs. 100	92.00
II " " " " " " " "	92.00
III " " " " " " " "	92.00
Akcie i obligacje:	Łódź 100 mar. z krótk. ter.
Akcie dr. żel. warsz.-w. rs. 100	—
Akcie dr. żel. warsz.-b. rs. 100	—
Akcie dr. żel. warsz.-terespól.	—
Akcie dr. żel. fabryczno-łódzk.	—
Akcie Banku handl. w Warsz.	—
Akcie Banku dysk. w Warsz.	—
Akcie Banku handl. w Łodzi.	—
Akcie warsz. Tow. ub. od ognia	—
Akcie warsz. Tow. fabr. cukru	—
Akcie Tow. fab. cukru Józefów	—
Akcie Dobrzel. Tow. fab. cukru	—
Akcie Tow. Liliop. Rau i L. r.	—
Akcie Tow. Łazienek i L. r. ni	—
Akcie Tow. zakt. przędz. 7 w.	—

Wartość kuponów:

Od Listów zast. nowych 5% kop. 227¹/₂.
Od Listów z m. Warsz. s. II k. 90¹/₂.
Od Listów zast. m. Łodzi kop. 48¹/₂.
Od listów likwidacyjnych kop. 5%.

Targi

NA PLACU WITKOWSKIEGO.

Dnia 6-go grudnia 1883 r.

	Pud	Korzec
	od do	od do
	kopiejek	kopiejek
Psz. 242—250 sm. 1 ord.	—	—
" " psra i dobra	—	—
" " biała	—	735 885
" " wyborowa	—	900 965
Żyto wyborowe 232 funt.	—	610 635
" " średnie	—	640
" " wadliwe	—	—
Jęczmień 2 i 4 rzęd. 202 f.	—	—
Owies " " 141 f.	—	—
Gryka " " 202 f.	—	—
Rzepak letni	—	—
" zimowy 212 funt.	—	—
Rzepak rapos zim. 212 f.	—	—
Groch polny 262 funt.	—	—
Ziemniaki	—	—
Masło świeże funt	—	—
" solone pud	—	—
Siana pud	—	—
Stomy pud	—	—
Drzewo opał. twar. s. kub.	—	—
" " miękkie	—	—

Cena okowity:

z dnia 6-go grudnia 1883 roku.
Hurt. ekład. garniec rs. 2 kop. 71.
" wiadro rs. 8 kop. 33²

Wyszedł z druku 5 i 6 zeszyt dzieła p. t.:

Jan Sobieski,

jego rodzina, towarzysze broni, etc., zebrał i opisał **Józef Łoski**, Dzieło ozdobione 50 rzeźbami in folio. — Cena rs. 10. Dostać można w księgarniach i u wydawcy, Mazowiecka 1. Zeszyt 7 i 8 (ostatni) pod prasą. 4651

Nowo-otworzona Pracownia

„MARJI“

przyjmuje do roboty suknie, okrycia damskie i dziecięce, oraz bieliznę i znaczenie, po możliwie niskiej cenie. — Tamże są do sprzedania gotowe Halki, Suknie i Szlafroki, **Twarda 10**, mieszcz. 31, w lewej oficynie. 4600

Stała sprzedaż

Puchu i Pierzy

dartych, w najlepszych gatunkach u Emerytki. — Sienna 12, 1 piętro, front. 4264

Przez Rząd zatwierdzony i kaucjonowany

DOM KOMISOWY

pod firmą

SALA LICYTACYJNA PRYWATNA

1) Przyjmuje na sprzedaż wszelkie ruchomości, towary i wyroby fabryczne.
2) Wyprowadza takowe każdorazowo z wolnej ręki, a we Czwartki przez licytację.
3) Wielki wybór mebli nowych i używanych, tak wykwintnych, jakoteż skromnych.
Obstalniki na roboty tapicerskie.
4) Dywany, serwety, lustra, żyrandole, biżuteria, porcelana, szkło, garderoba.
5) Obrazy, przedmioty sztuki, brzozy i wszelkie wyroby galanterijne, kufry, walizy i t. p.
Otwarta codziennie od godz. 9 rano do 7 wieczór, w Święta od 12 do 6. 2854

Nowa administracja żeglugi parowej

ma zaszczyt podać do wiadomości, iż statki parowe

„ZEFIR“

kursujący między Nowo-Aleksandrą (Puławami) a Zawichostem, z dniem 8 Grudnia karsować przestaje. 4712

Oficer wyższej broni

przygotowuje do szkoły junkierskiej i do egzaminu na wolnowstępujących 2-jej i 3-jej kategorii. Zyczący mogą mieć mieszkanie i życie — Ciepła, (2-gi dom od rogu Krochmalnej i Grzybowskiej), № d. 1008C, nowy 12. 4673

Nauczycielki polki

i cudzoziemki wykształcone, Nauczyciele, Rządcy dóbr, Bony niemieckie i francuskie świeżo przybyłe, są do umieszczenia zaraz. Biuro Nauczycielskie Łucyńskiego, Krakowskie Przedmieście № 6, wprost Św. Krzyża. 3060R

zawiadamia, że z przyezyny mrozów i kry na Wiśle, statki parowe kursujące pomiędzy **Warszawą a Płockiem** i pomiędzy **Nowo-Aleksandrą (Puławami) a Sandomierzem**, od dnia 6 b. m., przestają kursować. 3133R

Od Nowego-Roku.

Jest do odstąpienia czyste i porządnie utrzymane **MIESZKANIE**, złożone z **czterech pokoi** (z tych dwa duże od frontu), z garderobką, pasażem, dużą kuchnią, przedpokojem, dwoma wejściami i **wybornym rozkładem**, za bardzo **przystępną cenę**. **Marszałkowska 71**, mieszkania 7, piąty dom od Saskiego Ogrodu. 3000

Najnowsza powieść **Elizy Orzeszkowej** pod tytułem

PIERWOTNI,

wyszła z druku i jest do nabycia we wszystkich znaczniejszych księgarniach. — Cena w Warszawie rs. 1 kop. 20, z przesyłką na prowincję rs. 1 kop. 40. 2992r

OSOBA

posiadająca patent z ukończenia kroju, znająca piękne robotki ręczne, mogąca wyreżać pania domu w gospodarstwie, życząc miejsca w Warszawie lub na prowincji. Biuro Nauczycielskie Łucyńskiego, Krakowskie-Przedmieście № 6. 3128R

PARYŻANKA

młoda, świeżo przybyła z dobrmi świadełkami, jest do umieszczenia zaraz za 150 rs. rocznie. Biuro Nauczycielskie Łucyńskiego, Krakowskie-Przedmieście № 6, wprost Św. Krzyża. 3127R

Kaucjonowane Biuro Nauczycielskie

Anny Damerau,

Krakowskie-Przedmieście № 36,

wprost Saskiego placu,

ma do umieszczenia **Guwernerów i Nauczycieli** obojga płci, tak krajowców, jak i zagranicznych, **Bony** różnych narodowości i **Korepetytorów**. 4725

Koldry gotowe

od rs. 5 k. 80; Tybetowe, od rs. 7 k. 50; wata z własnej fabryki i przyjmują się Koldry do szycia. Podwal № 7. 3718

R. Koecher.

Administracja Żegluga Parowej,

na rzece Wiśle,

KSIEGARNIA

Skład Nut i Fortepianów

Gebethnera i Welfa

otrzymała na Skład Główny.

Listy z Konstantynopola,

przez

Jana Gnatowskiego,

Cena 90 kop.

Do nabycia w znaczniejszych księgarniach. 3083r

Na Gwiazdkę!

Kto chce kupić duże, ładne i tanie lalki, niech się posatyga do magazynu pościeli Konstantyni E. Knoll, Nowy-Świat 64, 2 piętro. 4689

SŁOWO.

Gazeta codzienna wychodząca w Warszawie,

POD REDAKCJĄ

HENRYKA SIENKIEWICZA,

rozpoczyna z nowym rokiem 1884, trzeci rok istnienia, podaje najnowsze własne telegramy, przeglądy polityczne i artykuły wstępne w pierwszorzędnym sprawach politycznych, obszerny dział korespondencyj krajowych i zagranicznych, artykuły treści społecznej i ekonomicznej, kroniki miejscowe i prowincjonalne, przeglądy artystyczne, naukowe i literackie, obszerną rubrykę rozmaitości, wiadomości z Cesarstwa, sprawozdania giełdowe etc., etc.

Feljeton zapelnia „Słowo” przedewszystkiem oryginalnymi utworami najcenniejszych autorów polskich.

Obecnie drukuje Sienkiewicza trytomową powieść „Ogniem i Mieczem,” po ukończeniu której, drukować będzie Kajetana Kaszewskiego „Jarząbkową noc”, prócz tego teka redakcji zaopatrzona jest w utwory najcenniejszych pisarzy krajowych i zagranicznych.

Cena prenumeraty: w Warszawie, rocznie rs. 9, miesięcznie k. 75; na Prowincji rocznie rs. 12, kwartalnie rs. 3.

Adres Redakcji: Warszawa, Niecała 1.

3122R

ZŁOTA PRZEDZA

POETÓW I PROZAIKÓW POLSKICH

Pod powyższym tytułem wychodzi wydawnictwo obejmujące wybór najcenniejszych utworów literatury polskiej wierszem i prozą, ułożony systematycznie, poczynając od czasów ostatnich, a posuwając się wstecz aż do pierwszych związków piśmiennictwa naszego. Przy każdym piśmie zamieszczony jest treściwy życiorys, oraz wiadomości bibliograficzne o najważniejszych wydaniach dzieł jego. Utwory większych rozmiarów, oprócz podanych wyjątków, będą streszczone, aby czytelnik Złotej Przedzy mógł się zapoznać dokładnie z całością dzieła. Wreszcie każdy okres literatury zakończy się ogólnym nań poglądem; pierwszy taki pogląd, na okres ostatni, przyrzekł dla Złotej Przedzy nestor pisarzy naszych, czełgody J. I. Kraszewski.

Tym sposobem całość Złotej Przedzy, stanowiąc będzie wyczerpujący, w najcenniejszych wyjątkach podany, kurs literatury ojczyźnej.

Każdy tom Złotej Przedzy obejmuje dwanaście pięciomarkusowych zeszytów, w wielkiej 8-ce; zeszyty ukazują się w odstępach mniej więcej miesięcznych. (Dotychczas wyszło zeszytów 8).

CENA TOMU 60-cio-arkusowego w Warszawie rs. 4. — Z przesyłką na prowincję rs. 5.

Należność można wnosć częściowo, licząc zeszyt w Warszawie po kop. 35, na prowincji, z góry należność przynajmniej za 3 zeszyty naraz uiszczyć należy, po kop. 45.

Prenumerować można u wydawców: w Redakcji Biesiady Literackiej, Księgarni Teodora Paprockiego i S-ki (Warszawa, ulica Chmielna Nr 8), oraz we wszystkich księgarniach krajowych i zagranicznych.

2727—r

Wydawnictwo Gier i Zająć Umysłowych

4717

METODY FREBLA

Juljana Müllera,

Senatorska 18, wprost kościoła św. Antoniego,

wydane na ten rok nowości

Droga do Doskonałości, Gra Towarzyska,

rs. 1.20

Obliczenie. Gra na 2, 3 lub 4 osoby,

rs. 2.—

Układanie linijkami domków i różnych figur

rs. 1.—

Szescian kombinacyjny do rysunków i układania budowli

rs. 1.—

z 18 wzorkami i kluczem do rozwiązania

rs. 1.—

Zabawka w Zabki,

Na Gwiazdke!

SPECJALNY MAGAZYN

Jedwabów, Aksamitów

i Towarów Bławatnych,

B. SZYSZKA,

w Warszawie, przy ul. Niecałej Nr 1, (dom hr. Krasińskiego).

Hurtowy i detaliczny skład Towarów jedwabnych, pół-jedwabnych i wełnianych, tak czarnych, jak i kolorowych, fantazyjnych, przyborów do sukien i palt, Materiały na pokrycie futer, Dolmanów i Polonez, otrzymał i poleca między innymi:

po cenach umiarkowanych:

Rępsy meblowe, Adamaszki, Firanki, Artykuły na portjery i Koldry gotowe.

3086R

Przy sprzedaży wypraw cena hurtowa.

Towary wysortowane po cenach znacznie obniżonych.

!!NA GWIAZDKĘ!!

Magazyn **TOWARÓW Bławatnych**

ST. ROSENBERGA,

od lat 17 przy ul. Żabiej sklepu Nr 6, wprost bramy Ogrodu Saskiego, obok fabryki pierników p. Ehstaedta egzystujący, poleca

Materiały wełniane na suknie po k. 12 i.

Materiały w kratkę najnowsze, wszędzie po kop. 25, a mnie po kop. 16 1/2.

Armury na suknie w różnych kolorach, wszędzie po k. 30, a mnie po k. 22 1/2.

Kaszmiry czarne i kolorowe, 2 łokcie szerokie, po kop. 65.

Flanele czyste wełniane, 2 1/4 łokcia szerokie, po kop. 65.

Prześcieradła gotowe obrobione, po kop. 85.

Sztuka płótna krajowego 30 1/2 łokci wszędzie, po rs. 4.50, a mnie po rs. 4

kop. 20 oraz

Koldry watawone, Dywany, Chodniki, Obrusy strzyżone, Serwety, Ręczniki, Firanki, Materje, Aksamity, Chustki, Płótna i inne artykuły bławatne, które zarówno taniość i dobroć zaleca.

3074R

Skład Włóczek cieniowych i filozeli

51. NOWY-SWIAT 51,

naprzeciw apteki p. Lilipapa.

Polecam w wielkim wyborze: **Hafty na dywany, Poduszki, Pasy na meble,** oraz wszelkie hafty: na suknie, atlasie, aksamicie, płaszu. **Kanwy, Desenie** najmodniejsze. **Wieszadła** rzeźbione i inkrustowane ozdobione haftami. **Towary Niciarskie i Galanterijne.** **Gorsety** prawdziwe fiszbinowe: po cenach niskich.

2907R

H. SCHIWUJ.

9. Nalewki 9.

!!!Ważne na czasie!!!

Hurtowy i Detaliczny Skład Futer

J. BENDETSONA,

poleca na sezon zimowy, w różnych i najlepszych gatunkach:

Sobole, Bobry kameczackie i amerykańskie, **Lisy, Nurki, Skunksy, Elki** amerykańskie, **Szopy, Opossum, Pizmo-**

wce, Popielice itp., futra w skórkach i blamach,

po bardzo przystępnych cenach.

9. Nalewki 9.

4722

A. F. GALLE.

SKŁAD MATERJAŁÓW APTECZNYCH

Senatorska Nr 18, wprost kościoła S-go Antoniego,

ma zaszczyt polecić:

Perfumy Paryżkie fabryki Houbigant-Chardin, w oryginalnych flakonikach, tudzież na funty i na luty po 20 kop., w następnych zapachach: **Acacia, Bouquet imperial russe, Bouquet Indien, Champaca, Chevefeuille, Chypre, Ess-bouquet, Fleurs d'Oranger, Gardenia, Heliotrop-blanc, Jasmin, Jockey-Club, Lilas-blanc, Magnolia Millefleurs, Marechal, Muguet, New-Mon-hay, Opoponace, Patchouly, Réseda, Thea-Rosé Violette, Violette d'Italie, Ylang-Ylang.**

Perfumy Angielskie fabryki Richardsona et Comp. w Londynie, w oryginalnych flakonikach, tudzież na funty i luty: **Acacia, Chypre, Essbouquet, Fleurs d'Orange, Heliotrop white, Jasmin, Jockey-Club, Lilley of the Walley, Magnolia, May Blossom, Moos-Rose, New Mon-Hay, Opponace, Pois de Santeur, Violette de Parme.**

Wode Kolonskie w najlepszych gatunkach, Olejek do wody Koloniskiej własnego wyrobu, cieszący się wieloletnim uznaniem, **Cold-Cream, Wasselina** biała i żółta, **Glycerina** toaletowa w małych i większych flaszczkach, **Elixiry i Proszki** do zębów, **Mydła** toaletowe i lekarskie, **Olejki** do włosów kwiatowe w różnych zapachach, **Pomada Chin wa,** **Woda China,** przeciw wychodzeniu włosów, **Oceł toaletowy, Stożki Mentolowe** przeciw migrenie, **Woda leśna** zwana **Waldbouquet** do odświeżania powietrza w mieszkaniach i Rozpylacze do tejże.

3117R

Zwracam uwagę Szanownej Publiczności na papierosy zwijane

dla Warszawy,

w cenie 6 kop. za 10 szt., 3 kop. za 5 szt., odznaczające się wybornym smakiem i aromatem.

3003R

Fabryka tytoniu A. N. Szaposznikow w Petersburgu.

FABRYKA Fortepianów i Pianin
J. DUTKA Elektoralna 20, poleca Sz. Publiczności wybór Pianin i Fortepianów najnowszej konstrukcji sprzedaje po cenie przystępnej oraz jest mało używane Pianino Blüthnera, za rs. 350 do sprzedania i Pianino do wynajęcia. 4696

Glinki Ogniotrwałe i Wapna.
Wogate pokłady, przy linii kolei żelaznej położone, ktoby chciał wydźwierać, zgłosić się raczy do Hotelu Rzymskiego Nr 14. 3094R

Lasu starszego
1,500 morgów do sprzedania, położonego tuż przy st. kolei żel. i rzecze spławnej. Wiadomość: Hotel Rzymski Nr 14, od 4-6. 3095R

Bilet uwalniający od wojska
Jest do sprzedania. Wiadomość u Gluchowieckiego, Dzika Nr 15, w mieszkaniu p. Berkowicza, od godz. 10-12 rano i od 6-7 wieczorem. 3099R

TRAN LEKARSKI
tak żółty, naturalny, jakoteż biały, na parze oczyszczony, polecają Składy Materiałów Aptecznych
LUDWIKA SPIESSA i SYNA,
Plac Teatralny Nr 464/5 obok kościoła pp. Kanoników i ulica Marszałkowska Nr 52, pomiędzy Świętokrzyską i Rysią.
Wskutek tegorocznych wysokich cen Tranu takowy bywa często inną substancją zafałszowany, zwracamy przeto uwagę, że tylko za dobroć Tranu znajdującego się we fiaskach, etykietą i kapsłem firmy naszej opatrzonych, odpowiadamy. 2914R

Fabryka Parowa MUSZTARDY A. SCHWEITZER, Królewska 19,
Poleca Sz. Publiczności wyrób swój odznaczający się dobrocią, w różnych gatunkach w słoikach, oraz od garnca do kwatki, po cenach przystępnych. 3121—R

Baltyckie Towarzystwo Ubezpieczeń od Ognia w Rydze.
Biuro Generalnej Agentury na Królestwo Polskie, ulica Królewska Nr 37 w Warszawie.
MICHAŁ LANDAU,
Zdolni Agenci poszukiwani są na bardzo korzystnych warunkach. 3126R

Dyrekcja Dróg Żelaznych Warszawsko-Wiedeńskiej i Warszawsko-Bydgoskiej,
podaje do wiadomości, że do dnia 8 (20) Grudnia r. b. włącznie będą przyjmowane deklaracje na dostawę podkładów dla tutejszych dróg na r. 1884, a mianowicie:
1) dla drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej:
3000 sztuk podkładów sosnowych zwyczajnych,
60900 sztuk podkładów dębowych zwyczajnych, oraz
56479 stóp bieżących podkładów dębowych, pod rozjazdy.
2) dla drogi żelaznej Warszawsko-Bydgoskiej:
15000 sztuk podkładów sosnowych zwyczajnych i
4842 i pół stóp bieżących podkładów dębowych pod rozjazdy.
Deklaracje, do których należy dołączyć kwit na złożone w Kasie Słownej dróg żelaznych wadium, winny być opieczetowane i opatrzone napisem: „Deklaracja na dostawę podkładów dla dróg żelaznych Warszawsko-Wiedeńskiej i Warszawsko-Bydgoskiej w r. 1884.
Warunki na dostawę podkładów mogą być przejrane codziennie, oprócz dni świątecznych, w zwykłych godzinach biurowych, w Kancelarii Dyrekcji dróg żelaznych, oraz w Kancelariach Zawiańców stacji: Skierniewice, Piotrków, Częstochowa, Sosnowice, Kutno i Włocławek. 3089R

Liny druciane
wyrabia Towarzystwo Zakładów Metalowych. 4611 B. Hantke.

Różne Lokale,
z wszelkimi wygodami, oraz SKLEPY, są do wynajęcia w każdym czasie, przy ulicy Elektoralnej i Zimnej Nr 13, wiadomość u rządcy domu. 4534

!! Płacę, najlepiej płacę!!
KUPUJĘ
Zegarki, Biżuterję, Złoto i Srebro, od najmniejszej do największej ilości
59. Nowy-Swiat 59. dom za Świętokrzyską, mieszk. 15.—HENRYK JUWILER. 259

KOŁDRY
tyfłkowe, od rs. 5.85, tybetowe, od rs. 8; z atlasu jedwabnego, od rs. 14; Materace z włosu, od rs. 15; sprężynowe, od rs. 12. Handlującym rabat. — Nowy-Swiat Nr 46, u K. Szewmberger. 4213

Na Gwiazdkę!
Petersburski Magazyn
Nowy-Swiat, wprost statui Kopernika i nowo-otworzona Filja, Marszałkowska Nr 62, w bliskości Saskiego Ogrodu, poleca Sz. Publiczności największy wybór krajowych i zagranicznych Zabawek i Zajęcia

DLA DZIECI,
Ceny najniższe w Warszawie.
Wielki wybór ozdób do choinek, kartonów, latarek, gwiazd, świec parafinowych, różnokolorowych, lichtarzyków, salonowych fajerków, bengalskich ogni, etc. Wszelkie kosmetyki, St.-Petersburskiego Chemicznego Laboratorium i znanych zagranicznych firm.
Dla zmniejszenia natłoku, w Niedzielę d. 16 i 23 Grudnia Magazyn będzie otwartym 4711

Na Starej Poczcie
róg Krakowskiego - Przedmieścia i Trebacekiej ulicy, będą wykończone w nadchodzącym roku:
Sklepy i Magazyny, oraz obszerne Lokale z dużymi salonami, na Zakłady i Przedsiębiorstwa;
mogą być dodane mieszkania, suche piwnice i sutereny. Umowy o najem mogą być zawarte pomiędzy 15 i 22 b. m. Grudnia. Wiadomość przy ulicy Długiej w hotelu Polskim, pod Nr 85. 4721

Wspólnika lub Wspólniczki,
z kapitałem 3—5,000 rubli, pozzukuje się do interesu przemysłowo-handlowego, od lat kilku z powodzeniem istniejącego, a przynoszącego ładno znaczne zyski, co książkami wykazać można.—Adresy sub. H. S. M. kantor Kurjera Warszawskiego. 4693

Dzierżawa!
od Marca lub Czerwca 1884 r. jest do wdzierżawienia Majątek Ostrowski w Wołyńskiej gub. Włodzimierskim pow. położona, oddalona od stacji kolei Nadwiślańskiej Luboml o wiorst 10, i stacji Dorohusk o 14 wiorst. Gospodarstwo trzypolowe po sześćdziesiąt pięć morgów oziminy w zmianę, iak ilość odpowiednia. Grunt pszenny i żytni. Powietrze tak jest zdrowe, że nikt nie pamięta by jaka epidemia tam się okazała. Wiadomość na miejscu. 3064R

Dzierżawa Majatku,
położonego w gub. Kijowskiej, około cukrowni i stacji kolei żelaznej, nowa Gorzelnia, 2,000 morgów ornej ziemi, oprócz pastwisk, na bardzo dogodnych warunkach do odstąpienia. Wiadomość: Hotel Rzymski Nr 14, od godz. 4 do 6. 3096R

Dom w Szepetówce,
Stacji Brzesko-Kijowskiej drogi, nowy, murowany, z dwoma oficynami i ogrodem, z powodu wyjazdu do sprzedania, położony przy fabrykach, na sklep, restaurację. Wiadomość: Hotel Rzymski Nr 14, od godz. 4-6 3093R

Bardzo korzystny interes.
Jest do odstąpienia Piekarnia wraz ze sklepem z pieczywem, egzystująca lat 36. Targu dziennego od 30-40 rs., oprócz gospód. Wiadomość na miejscu w Mławie. 4636

K. Cybulska.
Jest do odstąpienia
Interes bardzo korzystny,
na dogodnych warunkach. Wiadomość w sklepach mydlarskich, Marszałkowska Nr 38 i Frcta Nr 35. 4703

WYPRZEDAŻ
różnych Cerat
w Składzie Obiekt Papierowych.
przy ulicy Twardej Nr 1, obok kościoła W.W. SS. 4310

Do sprzedania
całe urządzenie sklepowe, jak: Szafy, Waga maszynowa do cukru, urządzenie gazowe itp. Wiadomość można powziąć u szwajcara w domu Granzowa, Królewska 10. 4700

Wagi dziesiętne, Łóżka żelazne,
4359
Materace druciane, Kołyski, Umywalki, poleca fabryka J. Neufelda, Pańska 25, wprost Marijańskiej, dawniej na Okopowej. Ceny niskie stale. Sprzedaż wyłącznie na miejscu. 4359

6,000 Rs.
Natębiemist żądany jest kapitał 6,000 rs. na wysoki procent pewność hipoteczną na dobrach nieobciążonych najmniejszym długiem. Wiadomość Chmielna 25, mieszk. 7.

Rs. 100 i więcej. 3125R
Za wyrobiecie posady człowiekowi młodemu, posiadającemu chlubne świadectwa z 8-letniej praktyki buchaltera i korespondenta w znaczniejszych domach przemysłowo-handlowych. Dyskreccja zapewnia się. Oferty pod lit R. W. H. przyjmuje Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Frendlera. Senatorska 18.

Zakład Kuśnierski
Józefa Jachimowicza,
od lat 10 egzystujący, przeniesiony został z pod Nr 5, pod Nr 22, na ulicy Długiej. Podejmuję się wszelkich robót kuśnierskich oraz mam Futra damskie, męskie i Garnitury do sprzedania po cenach przystępnych. Pozostawiono także do sprzedania w moim zakładzie za przystępną cenę 20 skórek tumałów borowych i koźmier męzki z bobra kameczackiego, z czem polecam się Szanownej Publiczności. 4720

Skład MEBLI
Józefa Witkowskiego,
NOWY-SWIAŁ Nr 36, posiada rozmaite Meble tańsze i droższe, własnego wyrobu, ceny umiarkowane. Zamówienia na roboty stolarskie i tapicerskie przyjmują się. 4708

OGŁOSZENIE.
Bank Polski, podaje do wiadomości, iż sprzedaż 6% Renty Państwowej w zlocie stosownie do otrzymanego telegramu Banku Państwa, o zupełnej rozprzedaży takowej ustaje.
Vice-Prezes (podpisano)
A. NAGÓRNY.
Naczelnik Kancelarii (podpisano),
3116r **L. MOCZARSKI.**

Skradziono w Grodzisku
w nocy z dnia 2 na 3 Grudnia z mieszkania S. Mąka, Kasę Ogniotrwałą, w której znajdowały się Wexle: jeden na rs. 800, drugi na rs. 1,000 in blanco i 5 aktów notaryalnych, oraz srebrne lichtarze i brylanty. Kto wykryje powyższą kradzież, otrzyma nagrody rs. 500. 4719

S. MĄKA w Grodzisku.
W Warszawie, w miejscu handlowem
CUKIERNIA
w cenie 4,000 rs., jest do sprzedania, na przystępnych warunkach; życzący takową nabyć, raczą adres zostawić w biurze ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, Senatorska 18, pod lit. J. K. 3130R

Korzystna wiadomość,
Sklep z pokojem po Razurze folcerzkiej, w załodowanej miejscowości, jakoteż z 1 pokój pojedynczy, jest do wynajęcia w każdym czasie. Wiadomość: Nowolipie Nr 15, u właściciela domu. 3124R

W Kantorze moim zaśla pomyłka,
albowiem zamiast 1/2 losu Nr 1389 lit. B, z lit. J. K., został wydany 1/2 los Nr 2388 lit. A, z lit. E. S. Upraszam więc panią J. K., mieszkającą na Zielonym placu o śpieszne zwrócenie niewłaściwego 1/2 losu.
4728 Kolektorka Smoleńska.

Parowa fabryka Czekolady, Cukrów deserowych angielskich, Karmelków i Fruktów.

Handlującym rabat.

Skład główny
w gmachu
Teatralnym.

FILJA

Senatorska

w domu p. Dobrycza & C.

Cenniki na żądanie franco.

J. JANOWSKIEGO

W WARSZAWIE.

poleca: Czekolady w tabliczkach i w proszku, Gorzkie Cacao w proszku, przygotowane na sposób arabski, pozbawione tłustych części. — Zaleta dobrej czekolady jest ściśłość i szklista łamliwość, po ugotowaniu zaś winna być lekko płynną.

!Cukry angielskie na sposób Landryna!

Wielki Wybór BONBONIEREK Paryzkich.

od rs. 1, do rs. 1.50 za sztukę.

Przygotowano znaczny zapas Cukrów na choinki, oraz Czekoladek, Cukrów deserowych itp., pakowanych w ozdobnych i zwyczajnych pudełkach, różnej wielkości i ceny.

Zamówienia z prowincji, Cesarstwa i Zagranicy, uskuteczniają się tylko po opłaceniu całkowitej należności lub za zaliczeniem.

NA CWIAZDKĘ!

Magazyn Towarów Bławatnych i Konfekcyjnych

Ludwika Brüner,

2. Żelazna-Brama 2,

5-ty sklep od Ogrodu Saskiego, po prawej stronie,

wysortował następujące towary, które po cenach niżej wymienionych sprzedawać będzie:

Materiały półwełniane, 1 lok. szerokości,	k. 15.
Materiały francuskie, czysto wełniane, 1 lok. szer.,	k. 25.
" " " " 2 " "	k. 60.
Satin soleil " " 2 " "	k. 75.
Flanele czysto wełniane " " 2 1/2 " "	k. 60.
Velwety czarne angielskie,	k. 50.
Atlasy kolorowe,	k. 70.
Cachemiry czarne	k. 65.
Armie i Matlasse na salopy, 2 1/2 lok. szerokości,	rs. 1 k. 50.
Materiały wełniane salopowe,	rs. 1 k. 10.
Aksamity czarne,	rs. 2 k. —.
Faile kolorowe francuskie,	rs. 1 k. 20.
Tartan 26 lokci sztuka,	rs. 2 k. 50.

Oprócz wymienionych tenże magazyn wysortował znaczny wybór Wstążek, Koronek, Tiulów, Haftów, Krawatów jedwabnych i koronkowych, Złotów, Gazy, Garniturów wełnowych, haftowanych, Creplissów, Balayesse itd. takowe po niebywałych tanich cenach sprzedawać będzie.

Na Suknie balowe poleca Szan. Publiczności świeży transport towarów, a mianowicie:

Satin merveille jedwabne, Materje chagent, Adamaszk i Aksamity gładkie i Frappe kolorowe.

4663

TELEGRAM.

Istniejący od lat 10 znany i renomowany magazyn gotowych ubiorów męskich E. Sameta, polecając się Szanownej Publiczności, uprasza o liczne odwiedzanie. — Z wysokim szacunkiem

E. Samet,

3105r

Warszawa, Senatorska 22.

Fabryka Łebków do syfonów K. Ratyński & Comp.,

Ludna 1,

zawiadamia pp. Aptekarzy i Fabrykantów wód gazowych, że posiada na składzie zapas łebków do syfonów, oraz całkowite syfony białe i kolorowe, które sprzedaje po cenach umiarkowanych. Fabryka przyjmuje także stare łepki od syfonów do reperacji, oraz zamienia takowe na nowe.

4643

Nagrody rs. 10.

W dniu 28 z. m. jadąc tramwajem z Muranowa ulicą Nalewki, zgubiłem różne dokumenty, a mianowicie:

1) Nachahme na rs. 191 z d. 20/10 1893 r., wydane przez kolej Nadwiślańską.

2) Weksel na rs. 98 z d. 15/10 83 r. wystawiony przez Moszka Zilberberga z żyrem M. Feigelsonna płatny w m. Kielcach w d. 1/1 1884 r.

3) Weksel na rs. 150 wystawiony w d. 14/10 83, przez Jankla Rabinowicza z żyrem G. Tursza, płatny w d. 14/11 83 r.

4) Weksel na rs. 150 wystawiony w d. 14/10 83, przez Jankla Rabinowicza z żyrem G. Tursza, płatny za półtora miesiąca.

5) Różno papiery i doumenty.

Łaskawy znalazca zechce zwrócić takowe za powyższem wynagrodzeniem niżej podpisanemu.

Szymon Krasnopiórka

Nalewki 31

N. Dobrzyński

Warszawa, Łucka 28.

POLECA:

Wapno z własnej kopalni Rędziny, st. dr. z Rudniki, posiada również na składzie różne Marki wyborowego

Cementu i inne materiały budowlane, oraz Węgiel do opatu w dobrym gatunku.

4490

Do Magazynu Ubiorów Damskich

POD FIRMĄ

„Daleszyńskie”

Marszałkowska 57, potrzebne są

PANNY

do krawiecczyzny, ale tylko kompletne uzdolnione.

4694

Potrzebna jest

summa od 5,000 do 6,000 rs.

na 1 1/2 po Towarzystwie Miejskiem. — Wiadomość u p. Skabieczewskiego, rejenta, w gmachu hipotecznym.

4694

Węgla Kamienne

z najlepszych kopalń po cenach najbardziej przystępnych, sprzedaje

L. J. Regelman.

Obstalunki przyjmują się w kantorze: ul. Twarda 47 i telefonem. 4511

Udzielają się
LEKCJE

Kroju i Modniarstwa

w PRACOWNI

SUKIEŃ, STROJÓW

i BIELIZNY

MARJI DRUŻBACKIEJ

Marszałkowska Nr 32,

Nauka Kroju koszt. miesięcz. rs. 5.

Modniarstwa koszt. m. „ 10.

Bielizniarstwa k. m. „ 5.

Krawatów męzk. kurs „ 10.

2784 R.

KOSZULE MĘZKIE

paryzkiego fasonu, pięknie prane w cenie: kretonowe z wełnowymi gorsami, kołnierzykami i mankietami rs. 1 kop. 80, kretonowe z takimże gorsiem, kołnierzem i mankietami rs. 1 kop. 20. Kołnierzyki tuzin rs. 3 k. 50; Mankiety tuzin rs. 4 kop. 50. **Aleksandra** 13, miesz. 2, w bramie na prawo. — Tamże przyjmują się obstalunki na szyję i znaczenie wypraw, ze swego jak również z powierzzonego materiału, które z akuracją i pośpiechem wykonywane bywają.

4642

Nowość!

Najpiękniejszy Podarek na Gwiazdkę

ALBUM

Stalorytów Znakomitych Galeryj,

jest to duży ozdobny Album z płótna angielskiego, zawierający 25 szt. najpiękniejszych stalorytów, sławnych obrazów: Raphaela, Murilla, Tiziana, Angella, Van-Dycka, Rembrandta, del Sarto, da Vinci, Rubensa i wielu innych. — Cena Albumu rs. 3, większe 3.50 i 5 rs., oraz do 50,000 rozmaitych stalorytów, od 5 kop. do 30 rs. za szt.

w Księgarni, Składzie Papieru i Rycin

B. BOLCEWICZA,

Saski plac 5, róg Królewskiej. 4677

Kasy ogniotrwałe

pierw. Aust. uprzyw. fabryki

F. WERTHEIM & Comp.

W WIEDNIU,

Dost. Dworu J. C. K. M.

z zastosowaniem patentowanych zamków, za otworzenie których bez klucza, wyznaczoną jest nagroda 1,000 dukatów w złocie. Pierwsze medale na wszystkich wystawach powszechnych. Nowe zabezpieczające mechanizmy. Kasy nasze chronią swą zawartość przeszło w 100 wypadkach włamania i ognia. Generalny Reprezentant

Mikołaj Brauman,

w Warszawie, ulica Nowo-Ziela 42.

Cenniki ilustrowane z rozmiarami i wagą wysyłają się na żądanie franco.

426

z Piekarni Polskiej.

Przy ulicy Śliskiej 42, otwartą została Piekarnia, w której dostać można wyborowego pieczywa i chleba codziennie dwa razy. Sprzedaż odbywa się za 3 sztuki 2 1/2 kop. — Handlującym ustępuje rabat.

Faetony, Wolanty,

4656

Bryczki, Kocze z fordeklem, Sanki, to wszystko jednego i parę koni. — Śliska 13.

Na Gwiazdkę!

Otrzymał wielki transport rozmaitych materiałów łokciowych na gwiazdkę, urządziłem rzetelną i uczciwą

WYPRZEDAŻ

trwającą przez dni 10, po cenach rzeczywiście niepraktykowanie niskich, o czym Szanowne Panie raczą się przekonać!

K. MANTEY,

Świętokrzyszka, róg Włodzimierskiej.

Na Gwiazdkę!

Gazeta „Berliner Gerichtszeitung“ donosi pokrótce:

„Na skutek wprowadzonej na nowo przez młode damy pełnej gustu mody—nosie długie spuszczone warkoczki—spotykać można często na spacerach, teatrach i koncertach młode damy z nader pięknymi i na pozór naturalnymi warkoczami. Utrzymują, iż wiele młodych dam piękne swe włosy zawdzięcza gorliwemu zastosowaniu **tynkturny Willema Lassona.**”

Tym sposobem zdaje się, iż wynalezionym został nareszcie środek prawdziwie skuteczny do pielęgnowania i wzmacniania porostu włosów. 2996 R

Nauka i wychowanie.

Ogrodnik uzdolniony do urządzania i do utrzymywania znaczniejszych ogrodów, co świadczy o udowodnieniu, poszukuje posady zaraz, albo od pierwszego Stycznia 1884 r. Wiadomość w zakładzie ogrodniczym Braci Gardett. Senatorska 472. 18214

Nauka rękodzieł dla kobiet, Marszałkowska 53, zaczyna się kursa kroju sukien, bielizny, strojów, krawatów, buchalterji.

Przysposabiam dzieci do gimnazjum, oraz mogą uczyć w domach prywatnych. Aleksandra 17, stróż wskaże. 2693

Prof. de Préchamps, Długa 23. Lekcje języka włoskiego udziela wódecz profesor. Francuzki młode na stałe demi-place. 18876

Nauczycielka upoważniona przez władzę szkolną, udziela lekcji włoskiego języka. Adresy uprasza składać pod literami M. G. 13 w biurze ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, Senatorska 18. 2691

Podowita francuzka żyje sobie, udziela lekcji na godziny. Szpitalna 1, sklep Nelly. 18833

Potrzebna jest na wieś do 2-ga dzieci nauczycielka polka z wyższym wykształceniem, muzyką i znajomością języka francuskiego konwersacyjnie. Wiadomość: Krucza 10a, m. 1, od godz. 1—3. 18838

Niemka rodowita z dobrymi świadectwami poszukuje miejsca do dzieci. Pańska 3, w sklepie wiktualii. 18835

Posady i prace.

Panny potrzebne są kompletnie uzdolnione do szycia bielizny. Elektoralna 7A m. 3.

Panna służąca uzdolniona, poszukuje miejsca tu w Warszawie. Wiadomość: Niecała 12, od 3 do 4, u budowniczego. 18695

Potrzebna jest zaraz dziewczyna do sklepu rzemieślniczego, dobrego prowadzenia. Wiadomość w sklepie. Żelazna, róg Krochmalnej 34. 2671

Potrzebni są na wieś ekonom i leśniczy obadwaj bezwzględnie pilni i energiczni, z dobrymi świadectwami. Wiadomość u p. Olszowskiego, Wielka 13. 18679

Potrzebny jest uczeń do enkierni. Marszałkowska 45. 18767

Czeladnik stolarski, potrzebnym jest do magazynu mebli. Nowy-Swiat 37. 18740

Czelnio do tapicera potrzebni są. Nowy-Swiat 37. 18741

Panny potrzebne są zaraz do staniów. Leszno 29, 1-e piętro, miesz. 11. 2679

Urządźnik gospodarczy kawaler, z kilku-nastoletnią praktyką w W. Ks. Pozn., poszukuje posady zaraz lub od N. Roku. Oferty nadsyłać Warszawa, Poste-restante P. L.

Panny podreżne i do nauki znajda stałe zajęcie zaraz w pracowni bielizny Solna 15, mieszkania 20. 18718

Rybak specjalista, mający gruntowną znajomość i wieloletnią praktykę niewodzenia, na dużych rzekach, niewodami prądami, w całą szerokość rzeki, a odpowiednich do zakresu prądu i gruntów naszej Wisły, posiadając wiele innych sposobów łowienia ryb, dotychczas w naszym kraju nie używanych. Polecam się szanownym panom przedsiębiorcom ze swoją znajomością. Sienna 4H, miesz. 12. 18761

Potrzebna zaraz panien do krawiecczyni, magazyn „Caroline.” Omielna 28. 18725

Buchhalter fabryczny, poszukuje odpowiedniej posady od Nowego-Roku. Adresy w kantorze Kurjera lit. K. 18730

Jakiegokolwiek zajęcia poszukuje młoda osoba, która w r. b. ukończyła gimnazjum. Adresy zostawiać w kiosku na Długiej wprost Bielańskiej pod lit. P. O. L. 18848

Uczeń potrzebny jest do cukierni, wieku lat 14, Elektoralna 28. 18801

Potrzebna jest zarządzająca sklepem, władająca językiem polskim i ruskim. Pensja 400 rs. i tantjema. Kaucja 300 rs. Bliższa wiadomość Leszno 45, m. 19. 18819

Maszynistka potrzebna jest do bielizny. Śliska 1, m. 20. 18812

Podreżna i dziurkarka potrzebne są zaraz do bielizny. Piękna 9, m. 5. 18370

Uczeń do felczera potrzebny, 15—16 lat mający. Nowy-Swiat 70. 18853

Młody człowiek znający buchalterję i języki: polski, niemiecki i ruski, życzy sobie prowadzić ksiązkę w jakim małym interesie kupieckim lub przemysłowym. Łaska we oferty sub. lit. T. W., uprasza składać w biurze ogłoszeń, Senatorska 18. 2690

Urządźnik który ukończył gimnazjum, szkołę handlową, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia w godzinach dowolnych. Adresy proszę składać w tymże kantorze pod lit. M. N.

Do fabryki powozów do warsztatu siolarskiego potrzeba dwóch uczniów. Osoby interesowane zechcą się zgłosić na Orł. 3.

Osoba w średnim wieku przybyła z Kurlandji, posiada język niemiecki i ruski, poszukuje miejsca do zarządu domowym gospodarstwem lub też za sklepową. Wiadomość: Żłota 8, mieszkania 1. 18871

Potrzebny na stałe pomieszczenie do pisania chłopiec uczciwy i pracowity, umiający czytać i pisać. Zgłosić się na Nowy-Swiat 1, miesz. 5. Tylko chłopiec z dobrą rekomendacją przyjętym będzie. 18847

Potrzebna jest zaraz służąca (może być Niemka) z dobrymi świadectwami, znająca się na krawiecczyni, szyciu na maszynie i prasowaniu. Zgłosić się na Świętokrzyską 14, 1-e piętro, w rannych godzinach.

Omocnik geometry potrzebny jest, kompletnie uzdolniony, obeznany z robotami włociańskimi, za wynagrodzeniem połowy od robot, mieszkania i życie, lub też 50 rs. miesięcznej pensji. Wiadomość: Wileza 17G, mieszkania 9, na 1-m piętrze od frontu, od godz. 4—7 wieczorem. 18838

Potrzebny zaraz rzadca domu, mający zapewnienia gotówką rs. 600, które gwarantuje hypoteką. Wiadomość: Królewska 43, biuro Zawadzkiego, rano. 18879

Człowiek w sile wieku, odpowiedzialny ze swego majątku na 40 tysięcy rubli, przyjąłby posadę: administratora, kasjera, buchaltera lub agenta. Posiada zaszczytne rekomendacje, łachowe uzdolnienie i języki obce. Adresować do księgarni p. Debiekiego w Sieradzu dla A. Z. 18874

Kupno i sprzedaż.

Pywani puszyste od 2 rubli. Koldry ciepłe rubli 7, serwety gustowne tani! Chodniki miękkie po półtora złotego łokieć. Marszałkowska 65, skład w podwórzu. 17925

Portepian palisandrowy o 7 oktavach, dobry, prawie nowy, do sprzedania. Bonifraterska 13, lokalu 2. 18593

Portepian i cytra do sprzedania. Krochmalna 30A, miesz. 17. 18701

100 kapeluszy do grubej żaloby od rs. 4 z woalami, do najwykwintniejszych.

30 sukien żalobnych kompletnie gotowych dla dam i dzieci, oraz

Łośmiertelne suknie atlasowe i kaszmirowe, kapy i czepek, etc. etc., poleca magazyn Fijałkowskich, Senatorska 18, trzecia brama od ulicy Bielańskiej, na parterze.

Portepiany krótkie, czarne: Hofera za rs. 320; zagraniczny, mechaniczny angielski 250; Zrodowski 160, pozostawiono w komis. Nowy-Swiat 68. Strojania, reperacje przyjmują Cerulli 18855

NAJTAŃSZE GUSTOWNE I W DOBRYM GATUNKU OBICIA PAPIEROWE.

począwszy od 10 kop. za rulon, glansowane od 25 kop.

POLECA SKŁAD FABRYCZNY

„pod Merkurym,”

Senatorska Nr 27, obok kościoła S-go Antoniego.

MAGAZYN FRANCUZKI, ul. hr. BERGA Nr 16.

poleca w największym wyborze, od cen najtańszych

ZABAWKI i GRY TOWARZYSKIE

zagraniczne i krajowe, wszelkiego rodzaju, zastosowane do rozwijania sił fizycznych i zręczności (tir Lance balles, Croquet, Passe-Boules) itd., nauczające i inne, oraz Ozdoby na Choinki, Bonbonierki à surprises, Przybory do kotyliona itd. 3085R

Mebel ozdobny z 6 pokoi, bardzo mało używany, całe urządzenie, lustra, tremo, firanki, kandelabry, razem lub częściowo do sprzedania bardzo tania. Zienna 4, m. 1, pomiędzy Żłotą i Chmielną. 18510

Do sprzedania szafy do bielizny, stoły jadalne dębowe i orzechowe, ulica Wielka 5, drugi dom od Chmielnej u stolnra.

Jest do sprzedania futro mekzie szopy, w bardzo dobrym stanie, palto mało używane, szlafrok zupełnie nowy, gospodarskie i kuchenne naczyń, przymięt pokoi do wynajęcia, z osobnym wejściem, umebłowany, z usługą lub nie. Ul. Świętokrzyska 35, miesz. 10, 2-e piętro, od 2-ej do 4-ej. 18688

Do sprzedania meble prawie zupełnie nowe, składające się z kanapy, dwóch foteli i 6 krzeseł, utrechtem bordenaux krytych, lampa, zegar pod kloszem, koszyk do kwiatów i inne drobne rzeczy. Wiadomość na miejscu, Szczygła 3, miesz. 14. 2670

Narzędzie niwelacyjne nowe, z nogami i łatą, jest do sprzedania, za bardzo przystępną cenę w handlu p. Skorupskiego Krakowskie-Przedmieście 17. 18732

Mebli kilka garniturów cało krytych i z widocznym drzewem, otomany, szeslongi, materace włosiane, urzędowej roboty, bardzo tania. Krakowskie-Przedmieście 6, wprost S-go Krzyża, u tapicera. 18768

Kwity lombardowe kupuję. Ulica Aleksandra 16, m. 22. 18215

Portepian o 6-u oktavach, w dobrym stanie, zdający dla dzieci początkujących na gwiazdkę, za bardzo niską cenę. Ulica Krsta 44, miesz. 1. 18716

Do sprzedania futro mekzie jonatami podbite, z kołnierzem skunksowym. Wiadomość od godz. 2 do 4. Ulica Kościelna 10, mieszkania 4. 18717

Jest do sprzedania kredens dębowy, ozdobiony rzeźbą, dobrej roboty, oraz i orzechowy po cenie przystępnej. Wiadomość: ul. Chłodna 38, stróż wskaże. 18723

Do sprzedania 2 suknie brązowe, jedwabne, także czarna i różowa „voile,” prawie nowe. Ulica Żurawia 12 lit. A, mieszkania 5. 18758

Pianino b. mało używane; pierwszorzędną fabryki; garnitur mebli, lustra, kredens, stół, krzesła dębowe, 2 szafy wielkie, 2 szafki do bielizny, łóżka parzytkie, tualeta, umywalka, krzesła fantazyjne, stoliki okrągłe, kozetka angielska aksamitna z krzesłami, sofka turecka, biurko czarne, biurko dębowe wielkie, szeslong, parawan, 2 biblioteczki, obrazy, dywany, firanki, lambrekin oryginalne, kompozycje z terrakoty, lampy śienne i inne rzeczy z 5 pokoi i kuchni tania do sprzedania. Sienna 3, m. 4. 18507

Zyrandol, świeczniki, kandelabry, lampy: wiszące i stołowa, ampie: różowa i niebieska, tania do sprzedania. Sienna 3, m. 4.

Mebel do sprzedania z kilku pokoi, bardzo tania, razem lub częściowo. Chmielna 25, druga brama od ulicy Marszałkowskiej, stróż wskaże. 18612

Mebel do sprzedania z kilku pokoi, bardzo tania, razem lub częściowo. Żłota 10, od Marszałkowskiej 5 dom, m. 15. 18711

Mebel do sprzedania tania. Wileza, domu 17E, miesz. 7. 18683

Do sprzedania stół dębowy jadalny na 18 osób oraz przyjmuje obustalunki, reperację i odnawianie mebli, za bardzo przystępną cenę. Ulica Wileza 13 bez litery, stróż wskaże. 18809

Maszyny używane do pończoch gruba i cienka, do sprzedania tania z gwarancją. Potrzebny czeladnik ślusarski na drobna robotę. Senatorska 20, Olszewski. 18778

Futro niedźwiadki mało używane, lekkie, do sprzedania. Wiadomość ulica Sienna 4E, miesz. 2. 18807

Mebel bardzo gustowny z 6-u pokoi, całe urządzenie lub częściowo, oraz lustra, tremo, dywany i firanki, do sprzedania bardzo tania. Róg Marszałkowskiej 26, i od Chmielnej 27, miesz. 30. 18877

Faeton nowe i używane, powóz lekki kryty, wolant; prelotka ruska, do sprzedania tania. Krucza 13, od Wilekiej nowo-budującej się dom. 18849

Świeży transport jabłek wyborowych z gub. Zachodniej, 10 kop. 46 lub na sztuki, oraz ogórki kwaszone na sposób ukraiński, w małych baryłkach. Plac Warecki 16, m. 5, do godz. 10 zrana lub od 4 po południu. 18845

Land, powóz 4-osobowy, faeton, kilka par sanek jedno i parokonnnych, nowych i używanych, stare szory, do sprzedania. Czerniakowska 59. 18831

Portepian krótki, czarny, jest do sprzedania za rs. 100. Wiadomość: Krakowskie-Przedmieście 36, mieszkania 19, od godziny 2 do 4 po południu. 18844

Maszyna nożna z przykryciem, amerykańska, Singera, za rs. 26. Stare-Miasto 30, mieszkania 8. 18843

Do sprzedania fortepian do nauki i garnitur mebli bordo, wszystko za bardzo przystępną cenę. Krucza 8, m. 6, od godziny 10 do 3, dom p. Godlewskiego. 18832

Pianino male zdające dla dzieci początkujących, do sprzedania za rs. 35 u właściciela domu 14 Żłota, od rana do 12 i od 3 do 9. 18872

Walc zdająca dla jublera lub złotnika za rs. 100 do sprzedania. Krakowskie-Przedmieście 51, u jublera. 18867

2 ogiery arabskie, jeden wałach, dobrze ujeżdżony pod wierzeh i do zaprzęgu, do sprzedania. Bednarska 15, m. 29. 18866

Mebel aksamitem kryte do sprzedania. Ul. Marszałkowska 75, miesz. 19. 18862

Garnitur mebli orzechowy, nowego fasonu, kryty pięknym aksamitem, kanapa, 6 krzeseł, 2 fotele i stół, za rs. 210 do sprzedania. Krakowskie - Przedmieście 5 domu, pałac hr. Krasieńskich, u pani Rajchelt. 18856

Stoliki do kart i komoda, jesionowe, tania do sprzedania. Ul. Ogrodowa 6. 18854

Plaszcz szopowy nowy wojskowy na dobry wzrost, blam lisów ciemnych, algierka pizmowcowa z kołnierzem bobrowym, za niską cenę. Wileza 22, miesz. 21. 18363

Interesa handl. i majątk.

Pogrzebowy zakład B. Korpaczewskiego, skład trumien i wszelkich efektów pogrzebowych. Nowy-Swiat 42. 1834

Zakład B. Korpaczewskiego, kupna, wyprzedaży i zamiany starożytności, przedmiotów domowego użytku i ubrań damskich i mekzie mało używanych. Nowy-Swiat 42.

Sklep spożywczo-dystrybucyjny, elegancko urządzone, do sprzedania, z towarami lub bez. Wiadomość: Senatorska 27, w sklepie pod firmą „Bronisława.” 2632

Las do sprzedania na towar zagraniczny, Sosna i dąb. Wiadomość: Jerozolimka 23 bez litery, miesz. 6, między 9 a 11, po południu od 5 do 8. 2643

Zadany jest wspólnik lub współniczka, z kapitałem 2,500 do interesu bardzo korzystnego. Wiadomość: Leszno 18, mieszkania 16, od 2 do 5. 18731

W Rawkiem do sprzedania lub wydzierżawienia folwark, sześć wiorst od miasta Rnwy, przestrzeni wólk 12, za bardzo przystępną cenę. Wiadomość: Elektoralna 45a, miesz. 3, od 1 do 2 po południu.

Sklep mydlarski jest do odstąpienia, w środku miasta. Wiadomość w kiosku, róg Długiej i Bielańskiej. 18726

Sklep wiktualów do sprzedania. [Róg ulic: Wawiców i Krochmalnej № 31. 18810

Jest do sprzedania para koni angielskich, klacz i wałach, wraz z powozem i szarami angielskimi platerowanymi. Wiadomość u stangreta, ulica Żurawia № 27. 18722

Razura istniejąca od lat 26, przy ulicy Freta № 44, jest do odstąpienia z całym urządzeniem i przyborami felczerskimi, każdego czasu. Wiadomość na miejscu. 18715

Sklep wiktualów do sprzedania. Wiadom. w palni, Miodowa № 10. 18772

Sklep dystrybucyjny z eleganckim urządzeniem, wraz z materiałami piśmiennymi do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość: ulica Chłódna № 28, w dystrybucji.

Z powodu słabości jest do sprzedania szynk bardzo korzystny. Świętojerska № 10, w zakładzie maszyn do szycia. 17988

Do sprzedania kamienica i dom drewniany, przyteu ogród i 25 morgów gruntu, wraz z inwentarzem. Szacunek 18,000 reńskich. Zdane na hotel. Blisko stacji budującej się kolei. Szczegóły u p. Wilke, Senatorska № 29. 18617

Magazyn strojów do sprzedania, dobrze procentujący. Wiadomość w kiosku przy ulicy Długiej, za cerkwią. 18601

Ps. 10,000 do wypożyczenia na 1-y numer po Towarzystwie, na kamieniec, w środku miasta Warszawy, lub majątek ziemski w gub. Warszawskiej. Nowogrodzka № 29, m. 11, od godziny 10 rano. 18584

Restauracja z całym urządzeniem i i bil- bardem do odstąpienia w każdym czasie. Nowy-Swiat № 9. 18499

Sklep spożywczy do sprzedania, z powodu słabości. Ul. Złota № 1, w sklepie. 18678

Mleczarnia w dobrym punkcie do sprze- dania, z powodu choroby. Wspólna 20.

Sklep wiktualów do sprzedania. Leszno № 67. 18580

Ps. 4,000 potrzeba na spłatę hipoteczną, z dobrą lokacją na nowym domu, na umiarkowany procent, bez pośrednictwa. Hoża № 14, m. 4, od godz. 2-5. 18842

Sklep wiktualów za rs. 130 do sprzedania. Wazka-Freta № 24, wiadomość tamże.

Klepiek dystrybucyjno-wiktualowy jest do odstąpienia, komorne tanie. Ulica Sienna, róg Sosnowej № 4. 18834

Korzystny interes. Do nabycia sklep ko- lonialny z całym urządzeniem, za przystępną cenę. Ulica Bracka № 5. 18833

Z powodu wyjazdu, zaraz do sprzedania kawiarnia. Ulica Wielka № 14. 18891

Poszukuje się współnika, do kupna nie- ruchomości, przy pierwszorzędnym dwóch ulicach położonej, na której znajduje się dwu-piętrowa obszerna kamienica, a w dal- szym ciągu jest zamiar budowania frontu, do drugiej ulicy przylegającego, po ukoń- czeniu którego nieruchomość ta, jako w ko- rzystnym miejscu leżąca, świetnie przedsta- wia widoki. Wiadomość: Senatorska № 6, u P. Schuberta zegarmistrza. 18839

Jest do odstąpienia dystrybucja, bardzo tanio, w każdym czasie. Kapitulna № 3.

Potrzeba rs. 1,500—2,000 na hypotekę w Warszawie, na 8 miesięcy. Oferty pod literami B. C. 18852

Paręset rubli pożyczki potrzeba dla osoby handlującej, dającej zupełne zapewnienie zwrotu, procent 24 z góry wypłacony będzie. Wiad.: Królewska 43, biuro Zawadzkiego.

L o k a l e.

Potrzebne są 2 pokoje i przedpokój lub pokój z niszą, bliżej środka miasta. Ofer- ty w kantorze niniejszego pisma, pod lite- ram H. L. 18760

Do wynajęcia warsztat stolarski lub na inny zakład. Ulica Nowolipki № 38 L. d., stróż wskaże. 18756

Do wynajęcia kawalerskie pokoje, od 5 do 6 miesięcznie, w każdym czasie, w domu oświetlonym gazem i ze zlewami. Wiadomość: ulica Panska № 56, u wła- ściciela. 18742

Wynajmuje się lokal z 5 pokoi, przedpo- kojem, kuchnią, z 2 wejściami, 2 balkonami oraz lub od 1 stycznia, całkowicie lub częściowo. Smolna 13, wiadomość między 8 a 9 rano i od 3—6 po południu w mie- szkaniu № 6. 2675

Do wynajęcia od Nowego Roku: salon do 4 oknach, 3 pokoje, przedpokój z ku- chnią, z osobną dużą górą, z wszelkimi wy- godami, może służyć na pensję, za rs. 475. Wiadomość na miejscu, róg Żelaznej i Pań- skiej № 187A. 18727

Z powodu wyjazdu, są zaraz do wynaje- cia 3 pokoje, przedpokój, kuchnia, 3 spi- żarki, strych i piwnica, za bardzo niską ce- ną, przy ulicy Hożej № 10 lit. a, m. 8. 18735

8 pokoi na parterze, w podwórzu, t. j. du- ży sklep z 2-a pokojami, oraz pięć pokoi z kuchnią, przedpokojem, zlewem i wodocią- giem, z 4-a wejściami, z 2-a wozowniami, razem lub oddzielnie do wynajęcia. Nowy- Swiat 55, czwarto dom od ul. Świętokrzyskiej.

Do wynajęcia dwa pokoje z opalem i sa- mowarem, za rs. 15. Chmielna 3, m. 7.

Sklep rogowy z przyległym pokojem; kom- pletnem urządzeniem gazowym, przy ulicy róg Bednarskiej i Furmańskiej № 19, do wy- najęcia każdego czasu. Wiadomość vis-à-vis w składzie wódek. 2613

Odstępuje się 12 pokoi umeblowanych, z kompletnem urządzeniem, za 1,300 rs. Ul. Chmielna № 1, m. 26. 18684

Do wynajęcia 2 pokoje frontowe, ume- blowane. Krakowskie-Przedmieście № 10, mieszk. 6. zastać można od 9—1 w południe.

Do wynajęcia zaraz lub od Nowego-Roku sklep na Nowo-Senatorskiej № 5, (hotel Litewski). 18753

5 pokoi na parterze, pasaż, kuchnia, do wynajęcia od 1 stycznia za rs. 360. Wia- domość: Ogrodowa № 16. 18860

Do wynajęcia: warsztaty i stajnie, wozo- wnie. Nowolipie № 59. 18851

Żądany pokój umeblowany, suchy, ciepły, najważniejsza spokojny, dla osoby będącej w kuracji, dobrze byłoby widok na ogród. Adres: Nowy-Swiat 48, lokalu 21. 18873

Wyszkolona osoba (niemka), poszukuje od Nowego Roku w środku miasta ume- blowanego pokoju, przy zażen, inteligentnej rodzinie. Oferty uprasza składać w biurze ogłoszeń Rajchmana i Frendlera, Senator- ska 18, pod lit. M. R. 2687

Potrzebny pokój dla kawalera, w blisko- ści ulicy Gęsiej. Wiadomość u Hermanna Grossbart, Gęsia № 2, w podwórzu. 2689

Do wynajęcia pokój dla kawalerów, z o- palem i samowarem.—Tamże jest do sprze- dania futro niedźwiedzie. Leszno № 8, mie- szkania 21. 2688

Sklep do odnawiania w każdym czasie, z urządzeniem lub bez. Wiadomość: Długa 32, u rządcy domu. 2692

Poszukuje się od 1 stycznia dwóch pokoi, lub jednego obszernego przy rodzinie, dla 2-ech młodych ludzi. Oferty proszę składać w kantorze Kurjera, dla A. B. C. 18880

Obszerny sklep z 2-ma lub 3-ma pokoi- ami do wynajęcia od Nowego-Roku 1884. Wiadomość w miejscowym kantorze redakcji Kłosów, Nowy-Swiat № 39. 18839

Do najęcia zaraz: sklep duży, stajnia i wozownia; od 1-go stycznia, sklep z po- kojem, może być z przedpokojem i kuchnią, na dole pokój, przedpokój i kuchnia, dwa pokoje duże na jaki warsztat; pokój z ku- chnią na 1-m i 3-m piętrze; obora na kro- wy; dwa pokoje i kuchnia na 2-m; ogród o- wocowo-warzywny. Nowolipie 34/2428 w wła- ścicielki domu. 18826

Doniesienia rozmaite

Fabryka ponczoch i skarpetek bez szwa- Poraz skład koronek ruskich. Ulica Nowy- Swiat № 70, mieszkania № 14.

Fabryka knifrów, waliz i toreb podróżnych Walerjana Breymeyera, Krakowskie-Przed- mieście 22, wprost ulicy Hr. Berga, przyj- muje wszelkie reperacje. 663

Urzędnik, obecnie bardzo podupadły, Buprasza swych szkolnych kolegów, z któ- remi od roku 1851 chodził do klas realnych pod Trzy Krzyże, iżby raczyli przyjść w po- moc materialnie, dla otrzymania posady, a zarazem o ciepłe palto, lub inną garderobę. Upraszam o złożenie składek na ręce p. Sko- ryny na Pradze, lub też dla osobistego po- rozumienia się pozostawić łaskawe oferty w kantorze Kurjera Warszawskiego pod lit. B. B., oraz W.W. PP. obywateli i urzędników

Jak najtaniej!!! podejmuje się malowania i pisania znaków, według przepisów władzy. Bednarska № 15. 18733

Kupuje! złoto, srebro i drogie kamienie Jubiler Józef Betscher. Marszałkowska 65.

Za małe mieszkanie podejmuje się prowa- dzić meldunki, posadając na takową czyn- ność świadectwo, pświadczone przez poli- cję. Oferty pod literami A. B. przyjmuje kantor Kurjera. 18875

Obiady prywatne. Czysta № 4, lewa oficy- na, mieszkania № 18. 18470

Akuszka W. D. ulica Bednarska № 18, przyjmuje osoby spodziewające się słabo- ści i na czas dłuższy przed. Wyłącznie po- trzebujących dyskretyj w osobnych poko- jach od rs. 15 i wyżej. Umieszczenie dzie- cka, właściwa opieka zapewnia się. 18671

Mamka młoda, ze świeżym, obfitym pokar- mem u akuszki. Żurawia 1. 18869

Mamka ze świeżym pokarmem; tamże jest pokój dla osoby spodziewającej się słabo- ści. Ulica Szeroka-Freta № 7. — Stypul- kowska. 18864

Mamki ze świeżym i starszym pokarmem, bez długu, są u akuszki. Ulica Grzy- bowska № 22. 18850

Do sprzedania dog angielski, 15 miesię- cy młody, maści ciemno popielatej. Bliz- sza wiadomość w składzie bielizny, Czysta № 15, wprost Hotelu Europejskiego. 18768

Zaginął pudel czarny, wabi się Bukiet, Łaskawy znalazca zechce go odprawić na Królewską № 6, za stosowną nagrodą.

Pies duży, ceter, biały, uszy kasztanowe, do sprzedania, przybiłkany, mimo ogło- szenia nie odebrany. Chłódna № 62, m. Wit- kowski. 18846

PRZEWODNIK ADRESOWY.

A P T E K I.

Kukaty E. dzierz. Soltykiewicza. Graniczna 10.
Ekerkunst, Leszno, fabr. wód min. sztucznych.
Karpiński W., Elektoralna 35.
Kucharzewski H. gł. skł. wód min. Sanator. 11.
Sztejner F., apteka dworu J. C. K. M.
Krakowskie-Przedmieście 63.
Wenda i Wiorogórski Krak.-Przedm. 47.
APTECZNE MATERJALY I SKŁADY FARB.
Lipiec M., Graniczna 14.

ARTYSTYCZNE ZAKŁADY.

Gorzelewski. Mazowiecka 11 malarnia porcel.
BLAWATNE TOWARY.
Brüner Ludwik Żel. Brama przy ogr. Saskim 2.
Jarzębski L., Nowy-Swiat 57. Towary tanie.
Rosenberg Zabia, wpr. br. ogr. Sask. Sklep № 6.
BRON I PATRONY.
Bekker K. & J., fabr. iskład hurt. (znaczny rab.
hurt.) i detalizny. Krak.-Przedmieście 38.
Ziegler Robert, fabr. iskład, największy wy-
bór. Znaczny rabat hurtowy. Długa 29.

C U K I E R N I E.

Kwieciński E. Leszno 28, wars. fabr. czekolady.
C Z Y T E L N I E.
Jeleński J. Nowy-Swiat 4, Bielańska 9.
Kulikowska Kasylda, Elektoralna 7.

D E N T Y S C I.

Neumark H. Nicola 4 i Wierzbowa 3.
Neumark M. Tomackie 9, dawn. dom Roezlera
G A L A N T E R J A.
Blumenberg, d. Wernie, Kf. Prz. 85, d. Roezlera
Strausa, Marszałk. 50a, zabawki i fajerwerki.
Wortman L., Wierzbowa 3, Miodowa 1.
G I L Z Y (fabryki).

Ożarów et Co., Chmielna 4, wprost Belle-Vue.
G O R S E T Y (fabryki).

Haehle Gustaw, skład gorsetów parysk, try-
kotarzy i tiunniur, Świętokrzyska 11.
Steiner Wilhelm, największa parowa fa-
bryka gorsetów. Świętokrzyska 24.

HAFTY SZWAJCARSKIE.

Górski A., Elektoralna 25, koronki, bawełny do
haftu i znaczen, sprzedaż hurtowa i detalizna.
H E R B A T A (składy).

Wilenskin L., Królewska 10, obok Giełdy.
J U B I L E R Z Y.
Arszagi Józef et Co., Wierzbowa 612 (n. 1)

Kalhorn A., Krakowskie-Przedmieście 77.
Radke G. & Żeliszewski A., Miodowa 2.
Rosenband Stanisław, Nalewki 14.
K A N T O R Y W E K S L U.

Neumark Gabrijel, Miodowa 3.

K A P E L U S Z E (fabryki).

Leonard, Miodowa 11, wyr. kraj. Ceny niskie.
Młodkowski Jan, Elektoralna 21, zagr. i kraj.
Truchliński W., Marszałk. 65, kapel. i czapki
Weigt T., Krak.-Przedm., róg Królewskiej
wybór kapeluszy krajowe i zagraniczne.
Weigt T., ulica Długa róg Miodowej, naj-
tanie i najlepsze kapelusze krajowe.

KAPELUSZE SŁOMKOWE (fabryki).
Dubrowitz Max, Świętojerska 30.

KSIĘGARNIE I SKŁADY NUT.

Gebethner & Wolff, Krak.-Przedm. 15.
Orgelbrand Maur., N-Swiat 67, Senators. 22.
Sennwald Gustaw, Miodowa 4.

KSIĘGI HANDLOWE (fabryki).

Sock A. & Csernak F., Warszawska fa-
bryka ksiąg handlowych. Bielańska 5.
Haempel & Ehring, Elektoralna 6.
Kreusch Wilhelm, Zabia 4, główny skład
ksiąg buchalteryjnych, istniejący od 1828 r.
Winkler M., Tomackie 9, księgi handlowe.

LAKIERY I FARBY OLEJNE (fabryki).

Karpiński i Leppert, Elektoralna 33.

LECZNICE DLA ZWIERZĄT.

Sienna 6a. Porady od 8—10½ r i od 2—5 po poł.

L I T O G R A F I E.

Bukaty i Ska, lit. pośpieszna, Świętojerska 12a
Kohn Henryk, litogr. artyst. Elektoralna 3.

MASZYNY I ODLEWY (fabryki).

Berent T. & Adolph J., Wronia 33. Maszyny
osie, sikawki, pompy, żaluzje (okienne).
Friedl, Werner i Lion, Wronia 34, Zakłady
mechanicz. Kotłarnia miedzi i żelaz. Odlewnia.

Gerlach & Co., Srebrna 8, maszyny pomo-
cnicze dla fabryk i rzemiosł.

MATERJALY PIŚMIENNE.

Bazar szkolny, Krakowskie-Przedmieście
36. 1-e piętro w prawej oficynie.
M E B L E (magazyny).
Dzięgielewski J., Świętokrzyska 8, zakła-
dy stolarskie, tapicerskie i roboty dekoracyjne.

Frumkin Bcia, Rybaki 10, największy wy-
bór wszelkich łózek żelaznych, kołysek, me-
bli ogrodowych itp., po cenach niskich.

Globus P., Bielańska 5.
Mursztyn A., r. Bielańskiej 8, nowe nzyw. dek.
Otwiński T., Nowy-Swiat 38, Zakłady
stolarskie, tapicerskie i dekoracyjne, oraz
meble gotowe.

Piechowski i S-ka, Marszałk. 60, róg Placu
Zielonego, meble nowe i używane, dekoracje.
Rahong K., N-Swiat 60, nowe, uż. dekor. eg. 1845.
Tarnowski J. i Ska, Królewska 23, meble
wszelkiego rodzaju po cenach niższych.

Zatęski i Ska, Marszałk. 63, meble i rob. dekor.
MUSZTARDA (fabryki).

Arthur & Co., fabryka parowa, Leszno 4.
Szwetzer A., parowa fabryka, Królewska 19.
NACZYNI KUCHENNE I GOSPODARSKIE.
Bernstein A., Graniczna 9, meble żelazne.

NICI I NORYMBERSZCZYNA.

Frybes F., Zabia 4, sklep. 10, galanter. i guziki.
Hackenberg & Legotke, wprost Reformatorów
Ludwig A., Senatorska 496, obok Ponkail
Klink A., Zabia 4, galanterja i guziki.

OBUWIE DAMSKIE (fabryki).

Elehschmidt Stanisław, Obuwie dam-
skie, Nowy-Swiat 58 i Czysta 2.

OGŁOSZENIA DO DZIENNIKÓW.

Rajchman i Frendler, Senatorska 13.
O P T Y C Y.

Berent i Piewiński, Krak.-Przedm. 65.
Gerlach G., dawn. Kr.-Przedm. teraz Czysta 2.

PIECE (fabryki).

Stalewscy A. E., (dawniej), Tamka 17.

PIECE ZAGRANICZNE.

Cohn & Leichtenritt, Oria 7, kominki, ma-
joliki, posadzki z terakoty, rury gliniane.

PIÓRA STRUSIE (fabryki).

Gliwiec F., Senatorska 20, i fantaz., ceny niskie.
Sachs Emanuel, pierwsza warszawska fa-
bryka. Tomackie 9, 1-sze piętro.

PISMA PERJODYCZNE (redakcje).

Słownik geograficzny, Długa 47.
Rola, wydawca J. Jeleński, Nowy-Swiat 4.
PŁÓTNA I BIELIZNA (magazyny).
Arthur, Elektoralna 6, tania bielizna.

Galkowski L., Marszałk. 59a, róg Świętokr.
Jankowski R., Kr.-Przedm. 15, dom Potock-
Józef i Ska, Elektor. 5. Cenniki wysła gratis.
Straus L., Nowy-Swiat 43, pościel gotowa.

POŃCZOSZNICZE WYROBY (fabryki).
Haehle Gustaw, Świętokrzyska 11.

POŚCIEL GOTOWA.
Chełstowski J., Czysta, hotel Europejski
Jaworski Jan, Nowy-Swiat 67.

POWOZÓW (fabryki).
Berger Karol, Leszno 6, wprost Rymarskiej.
POWOZÓW NAJEM.

Dąbrowski Ignacy, Chmielna 10.
Hegner J., Nowy-Swiat 51, domr. Stodnickiej
Hotel Paryski, Bielańska 9.

RESTAURACJE.
Herkulanum, Kr.-Przedm., róg Bednarskiej.
Snowacki Stanisław, Długa 17.

SZKŁO, PORCELANA, FAJANS.
Chwastkiewicz F., Miodowa 1.

Małczanow Michał, Zimna 5, krysz. szkła.
Petrych J. i Ska, Rymarska 2, róg Senatorskiej
Schiffner A., róg Senatorskiej i Bielańskiej.

SZUWAKSU (fabryki).
Gliński S., szuwaks, atrament, N-Swiat 67.

TABACZNE WYROBY (składy).
Greczyn S., skład hurt. detal. Nowy-Swiat 35.
Podymowski St., skład hurt. Nalewki 13.

WINA (składy hurtowe).
Dobrycz S. & C., dost. dw. JCKM, egz. od 1790.

WINA KRYMSKIE I KAUKAZKIE.
Stein Herman & Co., Marszałkowska 58.
Zurabow J. Gr., Senatorska 25.

Z A P A Ł K I.
Bienkowski T., główna sprzedaż zapalek
A. Nowakowski i Syn, Bielańska 3.

Kozłowski T., Główny skład zapalek kra-
jowych i zagranicznych. Senatorska nr 25.

Z E G A R M I S T R Z E.
Gotembiowski J., zeg. fach. Bielańska L.
Zawistowski K., Wierzbowa, gmach teatru.

ZNANKI METALOWE I PISANE (fabryki).
Bitschan P., Długa 47, i aparaty kościelne
Poznański Józef, Długa 41.

ŻELAZNE WYROBY (składy).
Straus A., Długa 39, filja Marszałk. 50a.

W drukarni Kurjera Warszawskiego—Plac Teatralny nr 473c (nowy 5).

Дозволено Цензурой. — Вapмасса 24 Ноября (6 Декабря) 1883 г.

Redaktor Wacław Szymanowski. — Sekretarz Redakcji Tadeusz Czapecki. — Wydawca Gustaw Gebethner.